

Šilokarčema

ŠILUTĖS RAJONO IR PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS NEPRIKLAUSOMAS LAIKRAŠTIS.

Nr. 12 (1870)

2014 m. vasario 11 d., antradienis

Kaina - 1,50 Lt

Emigrantė Vaida Sky: „Tavo svajonės turi būti didesnės už baimes“

23-ejų metų šilutiškė Vaida Valskytė daugeliui žinoma slapyvardžiu Vaida Sky – žmogus, kuriam nėra jokių ribų. Nuolatinis judėjimas, savo tikslų ir svajonių siekimas, neišblėstantis entuziazmas ir optimizmas – tai būtent šios asmeninės savybės, kurias turi Vaida. Šios savybės puikiai gelbsti jaunai merginai siekti karjeros aukštumų šokių srityje, tik gaila, kad svetur.

Evelina MALIAUSKAITĖ

- Papasakok apie savo vaikystę. Kuo svajojai būti užaugusi?

- Atsimenu, dar darželyje reikėjo užpildyti knygelę, kurioje reikėjo atsakyti į klausimą „Kuo būsi užaugusi?“ ir mano atsakymas

buvo - mokytoja. Dar dabar atsimenu tą piešinuką, kurį piešiau: mokytojos stolas, lenta, mokinių suolai. Vaikystėje mano vienas mėgstamiausių žaidimų buvo taisyti išvaizduojamus vaikų namų darbus. Juokinga, nes pati juos rašydavau ir taisydavau. Kaip ir visi vaikai mėgau daug kuo užsiimti. Vienas mėgstamiausių užsiėmimų – skaityti knygas. Būdama vos 5-erių metų iširašiau į Šilutės biblioteką. Atsimenu, mokykloje visuomet perskaitydavau tas knygas, kurias liepdavo mokytojai, tačiau niekada tuo neapsiribodavau, nuolat ieškojau rimtesnių knygų, kol galiausiai atradau filosofines ir psichologines. Tai – mano sritis. Net ir šiandien vienas iš maloniausių atsipalaidavimo būdų yra knyga, kuri leidžia analizuoti sudėtingą žmogaus būti, skatina teigiamai mąstyti, motyvuoja. Be knygų visad užsiimdavau meniniais dalykais: muzikos mokykla, šokio pamokos, įvairiausi rankdarbiai. Visas, kas susiję su kūryba, man be galo patinka.

- Tad šokiais susidomėjai dar vaikystėje?

- Iš tiesų šokis mano gyvenime atsirado ne staiga, jis visada mane lydėjo įvairiausiomis formomis nuo pat mažens. Turbūt esu išbandžiusi visas šokio grupes Šilutėje, bet taip ir nebuvau atradusi savo. Tuo metu, kai gyvenau Šilutėje, tokio stiliaus kaip gatvės šokiai ir rimtos komandos, šokančios tokio stiliaus šokius, tikrai nebuvo. Svaresniau idėją lankyti gatvės šokius Klaipėdoje, tačiau galimybių važinėti į treniruotes kitame mieste tuo metu neturėjau. Taip ir liko šis pomėgis širdyje, šokau kiek įmanoma namie, tačiau ieškojau savęs kitur, tikėdamasi vieną dieną studijuoti didmiestyje ir tada lankyti stiprią gatvės šokio komandą.

Nukelta į 4 p.

Ekstremalų šturmas „Ledo ralyje 2014“

Akimirkos iš „Ledo ralio 2014“.

Šeštadienį Šilutėje aidėjo automobilių, keturračių, motociklų variklių gaudesys – trečią kartą vyko Šilutės motokroso asociacijos „Šilutės greitis“ organizuojamas „Ledo ralis“. Šiemet tiek dalyvių ekstremalų, tiek smalsių žiūrovų sulaukta itin gausiai, nepaisant to, kad saulėtą dieną ledas tirpo akimirksniu.

Evelina MALIAUSKAITĖ

Ant užšalusių pievų prie kelio Šilutė-Šyšos kaimas šeštadienį susirungė per 70 ekstremalaus sporto mėgėjų. Aršioje kovoje rungėsi vairuotojai su įvairiomis transporto priemonėmis – automobiliais, varomais priekiniais ir galiniais ratais, su dygliuotomis ir nedygliuotomis padangomis, varomais priekine ar galine ašimi, taip pat – ke-

turračiais, su dygliais ir be jų, retro motociklais. Dalyviai rinkosi iš įvairių Lietuvos kampelių: Šilutės, Klaipėdos, Gargždų, Šiaulių, Šilalės, Jurbarko, Tauragės rajonų. Nors „Ledo ralis“ truko beveik vi-

Nukelta į 9 p.

PARDUODU namelį 30 kv.m., 3 m pločio, 10 m ilgio.

6 miegamosios vietos, yra virtuvė su buitine technika ir įranga. Dujinis šildymas. Tel. 8 678 88 989.

REIKALINGAS
PARDAVĖJAS
KONSULTANTAS.

Privalumas - išmanymas apie žemės ūkio techniką.

Tel. 8 698 85 626.

CSSEN
SENUKAI
VIBADA IŠBIRINKI

SENUKŲ
PARDUOTUVĖSE*
IR e-senukai.lt

*PARDUOTUVŲ SARŪSA IR AKCIJOS
SALYGAS RASITE WWW.SENUKAI.LT

V.Miklovio

VAIRAVIMO MOKYKLA ORGANIZUOJA

B kategorijos vairavimo kursus Šilutėje, Žemaičių Naumiestyje ir Švėkšnoje.

Kursų pradžia - vasario 12 d.

Kursų kaina su pravažiavimais - 950 Lt, moksleiviams - 900 Lt!

Kreiptis: Cintjoniškių g. 13 (virš "Norfos").

Registruotis iš anksto

tel.: (8 441) 76 666, 8 656 76 666.

Šv. Valentino diena artėjant!

Valentino diena nenumaldomai artėja, o Jūs vis dar neapsisprendžiate, kaip pradžiuginti savo mylimąją (-įjį)?

„Šilokarčemos“ redakcija kviečia Jus pasidalinti savo sveikinimu išskirtiniame Valentino dienai skirtame puslapyje, vasario 14 dienos laikraščio numeryje.

Sveikinimą su mylimosios(-ojo) nuotrauka siųskite mums adresu: reklama@silokarcema.lt ir pamatykite švytinčias savojo Valentino (-os) akis.

Sveikinimus galite siųsti iki vasario 13 d., 12 val.

Kandidatas į LR Prezidentus Z. Balčytis neabejoja savo sėkme

Nors Kultūros ir pramogų centro salė nebuvo sausakimša žmonių, panorusių susitikti su Z. Balčyčiu, tačiau nuotaikos buvo pozityvios, visi nusiteikę geranoriškai.

Į Šilutę su Z. Balčyčiu atvyko ir (iš dešinės) A. Skardžius, Č. Juršėnas, I. Šiaulienė, R. Motuzas. Prie jų prisijungė ir A. Šimelionis.

Praėjusį šeštadienį į Kultūros ir pramogų centro salę rinkosi šilutiškiai, panorę susitikti su kandidatu į LR Prezidentus, europarlamentaru Zigmantu Balčyčiu, kuris tądien pradėjo savo rinkiminę kampaniją. Prieš tai jis apsilankė Kaltinėnuose, Šilalės r., o popiet susitiko su savo kraštiečiais šilutiškiais.

Evelina MALIAUSKAITĖ

Į susitikimą su pamario krašto gyventojais Z. Balčytis atvyko ne vienas, kartu su palaikančia komanda. Kartu su juo į Šilutę atvyko ir LR Seimo nariai Irena Šiaulienė bei Artūras Skardžius, Lietuvos socialdemokratų partijos garbės pirmininkas Česlovas Juršėnas, LR Vyriausybės kanclerio pavaduotojas Remigijus Motuzas. Prie jų prisijungė ir Socialdemokratų partijos Šilutės skyriaus pirmininkas, Šilutės rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriaus vedėjas Alvidas Šimelionis.

Susitikime su rinkėjais iš Šilutės rajono Z. Balčytis išsakė savo poziciją, siekius ir tikslus, jeigu būtų išrinktas į Respublikos Prezidento postą, prašė šilutiškių palaikymo bei supratimo. „Jeigu būsiu išrinktas Prezidentu, aš dėsiu visas pastangas, kad mes pradėtume kurti socialiai atsakingą Lietuvą, kurioje būtų daugiau solidarumo, socialinio teisingumo bei mažėtų atotrūkis tarp skurdo ir turto“, – rinkėjams sakė Z. Balčytis. Kandidatas į LR Prezidentus Z. Balčytis tikino, kad jam šis Prezidento postas nėra tik postas. „Aš noriu veikti, noriu padaryti ir matau, kad galiu padaryti. Aš niekada jums nieko nežadėjau to, ko aš negalėjau padaryti, o tai pažadu“, – savo daug žadančią kalbą užtvirtino Z. Balčytis.

Kartu su Z. Balčyčiu atvykę sve-

čiai taip pat negailėjo pagirų jam bei ragino šilutiškius nelikti abejingus ir LR Prezidento rinkimuose balsuoti būtent už jį. „Būtent toks žmogus su išmanymu, su didele valstybinio bei tarptautinio darbo patirtimi yra labai reikalingas Prezidento pareigose“, – apie Z. Balčytį sakė Č. Juršėnas. LR Seimo narys, išrinktas Šilutės ir Pagėgių vienmandatėje rinkimų apygardoje, A. Skardžius tikino, kad tai yra istorinė galimybė pamario kraštui turėti LR Prezidento poste savo kraštiečių.

Nors Kultūros ir pramogų centro salė nebuvo sausakimša norėjusių susitikti su galbūt būsimu LR Prezidentu Z. Balčyčiu, tačiau tie, kurie atėjo, buvo nusiteikę gan draugiškai, tad kandidatas nesulaukė jokių kandžių ar kritikuojančių replikų. Z. Balčytį pasveikino, sėkmingų rinkimų palinkėjo ir legendinis bokso treneris Vincas Murauskas bei padovanojo jam bokso pirštines juokaudamas, kad jomis galės nubauti priešininkus. „Kadangi žinome, jog turėsiu vieną konkurentę moterį, tad tikrai šių pirštinių nenaudosiu. Ateityje mes turime bendrauti kultūringiau“, – atsakė Z. Balčytis. Padėkoti Z. Balčyčiui į sceną užlipo ir 11 vaikų mama. „Prieš keletą metų patekome į projektą, kuris rėmė šeimams, kurioms reikalinga parama. Rengėjai paprašė būtent Zigmanto paramos ir jis būdamas euro-

parlamentaru rasdavo laiko atvažiuoti į mūsų kaimą ir paremti mūsų šeimą. Esu dėkinga jam už ištiestą ranką bei kilnią širdį“, – Z. Balčyčiui dėkojo 11 vaikų mama.

Nežinia kodėl, bet Šilutės rajono savivaldybės vadovai į susitiki-

Z. Balčytis tikino, kad rinkimuose nepasinaudos legendinio bokso trenerio V. Murausko jam padovanotomis bokso pirštinėmis, mat turi ir vieną konkurentę moterį.

mą atvykti ir palinkėti sėkmės rinkimuose kraštiečiui Z. Balčyčiui,

kandidatuojančiam į LR Prezidento postą, nesiteikė.

Šilutės konservatoriams vadovaus Sandra Tamašauskienė

Šeštadienį įvyko Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) Šilutės skyriaus susirinkimas, kurio pagrindinis klausimas buvo naujo skyriaus pirmininko rinkimai. Artimiausius dvejus metus šios partijos Šilutės skyriui vadovaus Šilutės Vydūno gimnazijos mokytoja Sandra Tamašauskienė.

TS-LKD Šilutės skyrius pranešė, kad S. Tamašauskienė skyriaus pirmininko rinkimuose nugalėjo Šilutės rajono tarybos narę Vincentą Bubilienę. Buvęs skyriaus pirmininkas, rajono meras Šarūnas Laužikas po 17 metų vadovavimo skyriui naujai kadencijai savo kandidatūros nekėlė.

Naujoji partijos skyriaus pirmininkė yra gimusi Šilutės rajone, Stubrių kaime. Studijavo Klaipėdos universitete, kurį pabaigusi grįžo į Šilutę ir pradėjo dirbti lietuvių kalbos mokytoja Šilutės Vydūno gimnazijoje. Ištekėjusi, kartu su vyru Arenijumi augina dvi dukras.

Romas Malinauskas

Verslas paramos gali sulaukti ir per Darbo biržą

Trečiadienį Klaipėdos teritorinės darbo biržos Šilutės skyriuje visuomenei buvo pristatyti praėjusiais metais įgyvendinti „Vietinių užimtumo iniciatyvų projektai“. Juos parengė ir įgyvendino Šilutės rajono 4 verslo įmonės. Bendra šių projektų vertė - 1 milijonas 165 tūkstančiai 812 litų. Didžiąją dalį lėšų – daugiau kaip 671 tūkst. litų - šiems projektams skyrė valstybė per Darbo biržą.

Saulius SODONIS

Bendra apžvalga

Ją parengė Klaipėdos teritorinės darbo biržos Užimtumo rėmimo skyriaus vedėja Daiva Onaitienė. Trumpame savo pristatyme ji susirinkusius supažindino su Vakarų Lietuvos regione vykdytais ir Darbo biržos remtais „Vietinių užimtumo iniciatyvų projektais“. Ne visiems rajonams ar savivaldybėms yra galimybė tokius projektus rengti. Tai tiesiogiai priklauso nuo tose vietose registruotų bedarbių skaičiaus: valstybė remia tik tas savivaldybes, kuriose šis skaičius viršija Lietuvos vidurkį. Praėjusiais metais šį pagrindinį kriterijų atitiko Skuodo ir Šilutės rajonai.

Pagrindinis šio projekto tikslas – mažinti bedarbių skaičių. O tai galima daryti padedant vietos verslininkams plečiant esamas įmones. Todėl galutinis šių projektų rezultatas, kiek jų metu sukuriama darbo vietų. Šilutės rajone vykdoma minėta projekta, buvo sukurta 17 naujų darbo vietų. Dėmesys ypač skiriamas, vadinamosios „rizikos“ grupių darbo vietoms - vyresniems nei 50 metų, jaunimui iki 29-erių metų, auginantems vaikus iki 8-erių metų bei neįgaliems asmenims. Palyginimui buvo pasakyta, kad Skuodo rajone praėjusiais metais buvo vykdomas tik vienas Darbo biržos remiamas projektas ir sukurta devynios darbo vietos.

Šilutės įmonės

D. Onaitienė trumpai supažindino su Šilutės įmonėmis, kurios vykdė ir įgyvendino projektus. Ypač džiaugėsi jaunu ir iniciatyvu verslininku Tadu Pociumi. Užuo važiuavęs „laimės ieškoti“ į užsienį jis įkūrė UAB „Dangirus“. Ir įgyvendino projektą „Automobilių aptarnavimo ir remonto dirbtuvė“. Projekto metu buvo įsteigtos trys darbo vietos autošaltkalviams. Šio projekto vertė - 165,5 tūkst. litų. Valstybės parama buvo 107,7 tūkst. litų. Projekto metu įmonė įsigijo būtiną autoserviso įrangą.

Kita įmonė vykdė projektą UAB „Toluta“ įmonės plėtra“. Iki šiol statybos verslais užsiimantys savininkai sugalvojo šiek tiek pakeisti savo darbų profilį. Tad šio projekto metu buvo įsigyta konditerijos gamybai reikalinga įranga ir įkurtos 8 darbo vietos. Šio projekto vertė - 725 tūkst. litų. 320 tūkst. litų šio projekto įgyvendinimui skyrė valstybė. Nuo šiol įsigyose ir suremontuotose patalpose bus kępami šakociukai.

Įmonės UAB „Rambyno kalnas“ savininkai parengė ir įgyvendino projektą „Automobilių diagnostikos ir techninio aptarnavimo centro plėtra“. Tai jau antras Darbo biržos remiamas šios įmonės projektas per keletą metų. Šį kartą jau esantis verslas buvo dar plačiau išplėstas. Šio projekto vertė 172

Savo patirtimi pasidalino projektus įgyvendinę Šilutės verslininkai.

tūkst. litų. Iš jos 111 tūkst. Lt – buvo valstybės parama. Šio projekto metu buvo įsigyta autoserviso įranga ir sukurta darbo vietos keturiems autošaltkalviams.

Projektą parengė ir taip pat padedant Darbo biržai įgyvendino R. Jurjono įmonė. Projektas taip ir vadinosi „Šilutės metalas“. Ši įmonė jau keletą metų užsiima prekyba metalais. O šio projekto metu, kurio vertė 110 tūkst. litų (valstybė parėmė 71,5 tūkst. litų) buvo įsigyta įranga, kuri leis norintiems įsigyti metalo, čia pat, parduotuvėje, atsipjauti reikiamą kiekį ar tiesiog supjaustyti. Todėl buvo būtina įsigyti metalo pjovimo stakles, kėlimo įrangą bei keltuvą, taip pat apskaitai būtiną kompiuterinę įrangą. Taip buvo sukurta dvi darbo vietos.

Įspūdžiai

Vėliau patys projekto dalyviai trumpai prisiminė ir pasidalino savo patirtimi, kaip sekėsi tuos projektus vykdyti. UAB „Toluta“ direktorius Romualdas Žebelis trum-

pai paaikšino, kodėl papildė esamą įmonę nauja veikla. Jis sakė, kad statybų versle labai dažnai užmokesčio už įvykdytus darbus gali tekti laukti ir keletą metų, o valgyti žmonės norės visada. Todėl pasirinko proginių pyragų – šakočių – gamybos kryptį. Jis minėjo, kad dėl per mažos konkurencijos šie tautiniai paveldu laikomi gaminiai labai išsigimė ir dažnai tiesiog primena paprasčiausias „bulkas“. Tai jis žino, nes yra ragavęs visų šių gaminių. Todėl labai ilgai ieškojęs receptų, kol galiausiai rado tai, kas tinka ne tik jiems, bet ir pirkėjams. O jų jau žvalgosi ne tik čia, Lietuvoje, bet ir užsienyje. Jis labai džiaugėsi gauta parama, kuri leido daug paprasčiau ir greičiau plėsti įmonės veiklą.

UAB „Rambyno kalnas“ savininkas Petras Justinas Samoška pasakodamas apie savo projektą taip pat džiaugėsi galimybe padedant valstybei plėsti savo veiklą. Tačiau jis negailėjo karčių žodžių tiek vietinei, tiek respublikinei valdžiai,

kuri ne tik kad nepadedą, bet labai dažnai ir trukdo verslui. Tačiau jis vis vien nusiteikęs optimistiškai ir tiki, kad pavyks įveikti valdininkų kone specialiai sukuriamas kliūtis. P. J. Samoška šio projekto metu įsigijo tokios techninės ir programinės įrangos, kad jo įmonė pasirodė ne tik remtuoti automobilius, bet ir atlikti jų techninę apžiūrą. Šiuo metu tai yra kelių įmonių monopolis, tačiau jis mano, kad pasitelkus užsienio partnerius pavyks pasiekti, kad autoservisuose būtų galima atlikti ir privalomą techninę automobilių apžiūrą.

Apie metalais prekiaujančią savo įmonę bei įvykdytą projektą taip pat trumpai papasakojo ir R. Jurjonas. Jis taip pat pasidžiaugė galimybe pasinaudojant valstybės parama plėsti savo verslą.

Baigiant susirinkusius buvo priminta, kad ir šiomet bus galimybė verslo įmonėms dalyvauti tokių projektų atrankoje. Paprastai apie juos paskelbiama kovo mėnesį.

Afrikinis kiaulių maras pamarį gali pasiekti po pusmečio

Visoje Lietuvoje jau skambinama pavojaus varpais – Lietuvos pasienyje su Baltarusija rastuose nugaišusiuose šernuose aptiktas afrikinis kiaulių maro užkratas. Siekiant sustabdyti jo plitimą rajonuose imtasi išskirtinių atsargumo priemonių. Ne išimtis ir Šilutės rajonas. Praėjusią savaitę vyko susitikimai su žalia skerdienu ir jos gaminiais prekiaujančiais prekybininkais, taip pat situacija aptarta ir susirinkus visų atsakingų rajono institucijų atstovams. Ar aplinkos Šilutės rajoną šis virusas?

Šilutės r. savivaldybėje į neeilinį ekstremalių situacijų komisijos posėdį susirinko miškininkai, gamtosaugininkai, medžiotojai, įvairių rajono institucijų atstovai bei visų seniūnijų seniūnai. Užkratas pamarį gali pasiekti per 6-12 mėnesių.

riuo įpareigojo mažinti šernų populiaciją Lietuvos miškuose. Po tokio medžiotojų reido Lietuvoje privalo likti tik 10 procentų šernų populiacijos. Tai reiškia, kad net 90 proc. gyvūnų bus išnaikinta. Anot

specialistų, kiekvieno nušauto šerno mėsa turės būti ištirta ir saugoma 15 parų. Už kiekvieną sumedžiotą šerną medžiotojams Aplinkos ministerija sumokės po 250 Lt. Tiesa, medžioklė bus gana sudė-

tinga, mat šernai paprastai medžijami varymo būdu. Dabar, siekiant sumažinti jų migraciją, medžioklė su varovais yra uždrausta. Kaip nušautą šerną parsigabenti – dar viena problema.

Susitikimas su prekybininkais

Praėjusią savaitę Šilutės rajone taip pat pradėti organizuoti susitikimai ne tik tarp atsakingų institucijų, bet ir informuojami kiaulių augintojai ar skerdiena prekiaujantys asmenys. Vasario 5 dieną Šilutės valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje įstaigos specialistai sukvietė prekybininkus bei asmenis, prekiaujančius žalia skerdienu ir jos gaminiais. „Reikia imtis visų atsargumo priemonių, kad liga nepasiektų mūsų ar jai pasiekus nebūtų platinamas užkratas. Šiandien norime jus informuoti, ką reikia daryti tokių atveju“, - susirinkusiems sakė Šilutės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos viršininkas-valstybinis veterinarijos inspektorius Edmundas Ciparis. Užkratas yra patvirtintas akredituotoje laboratorijoje, kad tai yra tas pats ligos

Nukelta į 10 p.

Gerda BELOKOPYTOVA

Visoje Lietuvoje imtasi ypatingų atsargumo priemonių. Aplinkos ministras jau pasirašė įsakymą, ku-

Šilutės r. ir Pagėgių sav. nepriklausomas laikraštis, leidžiamas nuo 1995 m. rugsėjo 1 d.

Leidėjas - VšĮ "Eurokompetencija".
ISSN 1648-2018

IŠEINA ANTRADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS
Redakcijos adresas: Turgaus g. 3, LT-99133 Šilutė

Direktorė - redaktorė Kristina Toleikienė
redaktore@silokarcema.lt tel. (8 441) 77 944
Administratorė Indrė Vaitkuviene
indre@silokarcema.lt tel. (8 441) 75 375

Korespondentai:

Gerda Belokopytova, gerda.silokarcema@gmail.com tel. (8 441) 77 455
Saulius Sodonis, s.sodonis@gmail.com
Evelina Maliauskaitė, evelina.silokarcema@gmail.com tel. 8 690 38 723
Maketuotoja Inga Gudaitytė
silokarcema@silokarcema.lt tel. (8 441) 77 944

Kalbos kultūros redaktorė Gerda Belokopytova
Platintojos Birutė Mickienė, Roberta Sūdžiūtė

Reklama, skelbimai
reklama@silokarcema.lt tel. (8 441) 75 375,
tel./fax. (8 441) 77 944

Buhalterija UAB "Audito tikslas"

Tiržas 3000 egz.

Spausdino UAB "Diena MEDIA Print"

Išspausdinti straipsniai gali nesutapti su redakcijos nuomone.
Honorarai mokami tik už redakcijos užsakytus straipsnius.
Už skelbimo ir reklamos turinį redakcija neatsako.
Visa medžiaga, pateikta laikraštje "Šilokarčema" -
VšĮ "Eurokompetencija" nuosavybė.

Kopijuoti ir platinti be sutikimo draudžiama.

Jaunimo nedarbas Šilutėje auga, kaip jį sustabdyti?

2014 m. vasario 1 d. Klaipėdos teritorinės darbo biržos Šilutės skyriuje buvo registruoti 4 038 bedarbiai (nedarbo lygis siekė 15,2 proc.), o iš jų – 580 jauni asmenys iki 25 m. (nedarbo lygis siekė 9,7 proc.). Šie skaičiai išties verčia suneirinti. Kaip jaunam žmogui pradėti kurti savo gyvenimo pamatus? Pastebima tendencija, kad tokių jaunuolių, nerandančių savo vietos darbo rinkoje skaičius auga. Kaip sustabdyti jaunimo nedarbingumo bangą?

Gerda BELOKOPYTOVA

Jaunimo nedarbo portretas

Šilutės darbo biržos duomenimis, 2014 metų vasario pirmą dieną iš 580 registruotų bedarbių jaunimo iki 25 metų tarpe: merginų skaičius 218 (37,6 proc.), vaikinių gerokai daugiau – 362 (62,4 proc.). Palyginus turimus duomenis tapo aišku, jog daugiausia bedarbių yra tarp jaunuolių, turinčių profesinį išsilavinimą – 284 (49 proc.), nedaug atsilieka asmenys, neturintys išsilavinimo – 264 (45,5 proc.), mažiausia registruota jaunimo, turinčio aukštąjį išsilavinimą – 32 (5,5 proc.).

Šilutė – vienas iš 16 miestų, kur vyrauja jaunimo nedarbas

Kadangi nedarbas jaunimo tarpe vis dėlto ne mažėja, kaip norėtusi, o didėja, Lietuvos darbo birža bendradarbiaudama su projekto partneriais įgyvendina Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą „Pasitikėk savimi“. Jo tikslas – skatinti pažeidžiamo jaunimo, 16–25 metų, integraciją į darbo rinką arba švietimo sistemą, teikiant socialinės rehabilitacijos ir paruošimo užimtumui darbo rinkoje paslaugas, pasitelkus nevyriausybinių organizacijų patirtį. Tad

jaunimas, kuris niekur nesimoko, nedirba, nedalyvauja darbo biržos aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse, gali dalyvauti šiame projekte ir pabandyti specialistų pagalba atrasti save. Šis projektas jau startavo ir Šilutėje, o projekto koordinatore Šilutės rajone – Kristina Kožemiakinienė. Projektas įgyvendinamas 16 Lietuvos miestų, taip pat ir Šilutėje.

Anot projekto koordinatore K. Kožemiakinienės, nuo 2014 metų sausio 6 dienos 3 mėnesių programoje pradėjo dalyvauti 20 asmenų. Buvo suformuotos 2 grupės, kiekvienoje po 10 asmenų. Tiesa, būtina pabrėžti, kad šiame projekte gali dalyvauti tik darbo biržoje registruoti jauni asmenys. „Susitikimų metu didėja dalyvių motyvacija, savivertė, atsakomybė. Nuo 2014 metų sausio 20 dienos pradėjome dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veikloje. Vyksta susitikimai Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Šilutės skyriuje, kovo mėnesį susitikimus planuojame asociacijoje „Langas į ateitį“. Susipažiname su savanorytės galimybe Šilutės socialinių paslaugų centre. Aplankėme ir centro klientus – tai socialinės rizikos šeimose augančius vaikus, neįgaliosius, lankančius neįgalųjų dienos centrą. Įvairių užsiėmimų metu vis labiau atsiskleidžia dalyvių

Iš viso Šilutės rajone registruota 580 bedarbių iki 25-erių metų. Projekte šiuo metu dalyvauja 20 jaunų asmenų, kurie vykdo įvairias veiklas, padedančias išsiaiškinti jų gabumus.

norai, siekiai, gabumai. Savo vietos gyvenime nerandančio jaunimo bus ieškoma per bendruomenes, nevyriausybines organizacijas. Svarbiausia, kad jauni žmonės norėtų keisti savo gyvenimą“, – pasakojo K. Kožemiakinienė. Be viso šito užsiėmimų metu dalyviai supažindinami su informacija apie darbo pasiūlymus Šilutėje, koordinatore pateikia medžiagą apie tai, kokias profesijas jie gali įgyti, kokiose darbo biržos organizuojamose programose gali dalyvauti. „Susitikimų metu informuoju apie tuomet esančias laisvas darbo vietas“, – sakė projekto koordinatore.

Galimybė atrasti save

Pasak K. Kožemiakinienės, grupėse yra labai skirtingi žmonės ir reikia labai pasistengti, kad jie

būtų suinteresuoti kažko siekti. „Susitikimų metu visuomet sakau, kad bet kas, kas gyvenime jiems pasitaiko, yra naudinga patirtis. Šio projekto metu jie gali labiau pažinti save, atrasti nišą, kurioje jaustųsi puikiai ir galėtų įsilieti į darbą bei produktyviai dirbti“, – sakė K. Kožemiakinienė.

Šiuo metu jau įsibėgėjo 2-asis projekto „Pasitikėk savimi“ etapas. Taip pat jau yra ir pastebimų rezultatų. Anot K. Kožemiakinienės, viena projekto dalyvė jau išdarbino. Pirmasis žingsnis jau žengtas, o tai rodo, kad projektas išties vertingas ir naudingas. Gal tai bus dar viena priemonė, kuri padės sustabdyti jaunimo nedarbą bei paskatins susirasti patinkamą darbo vietą ar įsilieti į švietimo sistemą.

Norėdami sužinoti daugiau informacijos apie dalyvavimą projekte, kreipkitės į projekto koordinatore Šilutės r. Kristiną Kožemiakinienę, tel. (8 441) 78 049, 8 633 21 237.

Vėl pradeda dirbti prekybos centras „IKI“

Vasario 12 d. (trečiadienį), 10 val., po renovacijos atsidaro atsinaujinęs prekybos centras „IKI“, esantis Dariaus ir Girėno g. 11, Šilutėje. Atidarymo proga bus skelbiamos akcijos. Kviečiame visus apsilankyti.

Emigrantė Vaida Sky: „Tavo svajonės turi būti didesnės už baimes“

Atkelta iš 1 p.

Kaip apsisprendei imtis šokių amato?

– Kaip jau minėjau, niekada nebuvau abejingą šokiui. Baigusi 12 klasių, metus laiko turėjau pertrauką, kuomet intensyviai stengiausi suprasti save ir stoti tik ten, kur tikrai noriu. Ir be galo džiaugiuosi šiuo apsisprendimu, nes tik tie laisvi metai leido man ramiai, be streso suprasti, jog noriu, kad mano mėgstama veikla taptų mano darbu. Ir viską, ko man trūko vaikystėje kalbant apie šokius, galiu susikurti pati. Įstojau į Vilniaus kolegiją Menų fakultetą studijuoti šokio pedagogiką ir jau tuomet intensyviai pradėjau dėti pamatus profesionaliai veiklai. Studijuoti man be galo patiko, su malonumu pakartočiau visas studijas iš naujo. Visada buvau godi žinioms, nes tik, kad žmogaus išprusimas yra vienas vertingiausių irankių, todėl studijų metu labai stengiausi priimti kuo daugiau žinių ir taikyti jas praktiškai. Profesinį darbą pradėjau dirbti dar studijuodama. Mokiausi tikrai pakankamai aukštais balais ir gavau beveik visas įmanomas stipendijas visus semestrus.

Kaip sugalvojai įsikurti savo šokių studiją?

– Atsakysiu labai paprastai. Visada siekiau ir sieksiu dirbti tik tai, kas man labai patinka, nes tik tokiu keliu žmogaus gyvenimas gali

tapti pilnaverčiu. Koks tuomet tikslas studijuoti, jei vėliau dirbi visiškai kitokią darbą? Viskas susiveda į vieną. Visų pirma, žmogus turi žinoti, ko nori, antra – to mokytis ir tame tobulėti. Vėliau viskas žingsnelis po žingsnelio – svarbiausia „nepamesti“ savo svajonės ir žinoti, kodėl tu tai darai. Taigi baigiau studijas, 2013 metų birželį atvykau į Londoną ir netrukus pradėjau ieškoti sprendimų savo veiklos kūrimui. Pradžiai buvo, turbūt kaip ir visiems – sunki. Bet tik taip aš išmokau įvairiausių dalykų, susijusių su verslu. Žvelgiant į tai, kad savo veiklą pradėjau dar visai neseniai, esu labai patenkinta. Turiu kelias suformuotas šokio grupes nuo 5 iki 15 metų amžiaus. Taip pat darbuojuos ir dviejose lietuviškose mokyklose, į kurias važiuoju dukart per savaitę. Ten turiu ir dar mažesnių grupę, vos 2-ųjų metų vaikus. Taip pat nuo vasario mėnesio praplėčiau savo veiklą ir kitame Londono rajone. Ši grupė pradėjo taip pat sėkmingai. Taip pat šiuo metu išbandau save ir kurdama vestuvių šokius – kaip tik dabar turiu vieną užsakymą, vykdu projektą su jaunavedžiais. Šis darbas man labai įdomus.

Kodėl nusprendei išvykti į Angliją? Ar netraukia grįžti į Lietuvą ir imtis tokio pat amato?

– Kadangi mano antroji pusė jau buvo įsikūręs šioje šalyje, tai ilgai netrukau sugalvoti, kur vykti

po studijų baigimo. Tačiau Anglija nėra mano svajonių šalis, kuria ypatingai žavėjausi ir mano draugas tai žino. Džiaugiuosi, kad jis lankstus tuo klausimu ir yra pasiryžęs prireikus išvykti ir į kitas šalis. Galvoje ne apie vieną šalį, planavome išbandyti save ir kitur. Tačiau galiausiai vis tiek nusprendėme pabandyti Londone. Pirmi žingsniai jau nueiti ir sekasi gan neblogai. Nebenorėčiau kažko keisti, nes būtų gaila viską palikti. Pamažu integruojuosi šioje šalyje. Planuoju išigyti nuosavus namus, tik kur nors kiek toliau už Londono, kur ramesnis žmonių gyvenimas, nes čia mieste visi bėga, lekia ir tai labai vargina. Laikais čia vairavimo teises, tad išsikrausčius už miesto nebus problemos vykti į darbą. Grįžti gyventi į Lietuvą kol kas negalvoju. Čia viskas kitaip. Mane džiugina tai, kad Anglijoje be galo vertinamas mokytojo darbas – visuomenė supranta, kad mokytojas yra žmogaus, kuris ugdytume atlieka milžinišką vaidmenį.

Ar tavo šeima yra kartu su tavimi Anglijoje?

– Deja, bet ne. Mano mama gyvena Vilniuje. Į sostinę iš Šilutės ji atvyko iškart po to, kai aš įstojau į kolegiją. Labai dėlto džiaugiuosi. Šiuo metu gvildiname mintį apie jos atvykimą čia, pas mane į Londoną. Mano sesuo taip pat daug keliaujanti, tačiau džiaugiuosi, kad kartas nuo karto ji atvyksta manęs

aplankyti. Šiuo metu kaip tik ji yra pas mane, padarė man malonią staigmeną – neįspėjusi atskrido pas mane. Ryšius su mama ir sese palaikome taip pat kaip ir visi, per internetą. Jei nebūtų interneto ar telefonų, būtų labai sunku, tačiau dabar bent jau per „skype“ galime pasikalbėti. Matomės pakankamai dažnai, aš buvau Lietuvoje vasaros pabaigoje, o mama buvo atvykusi pas mane per gimtadienį. Savo šeima taip pat jau laikau ir savo širdies draugą, mes gyvename kartu ir vadiname vienas kitą šeima. Be galo vienas kitą palaikome ir motyvuojame. Manau, tai labai svarbu, ypač gyvenant toli nuo namų.

Namų ilgesys vis dėlto nekankina?

– Būna, kad pagalvoju apie namus. Kaip gi kitaip? Ypatingai pasiilgau Šilutės, nes joje nebuvau apie pora metų. Kadangi mama atsikraustė į Vilnių, tad tikslo man ten vykti kaip ir nebeliko. Tačiau vis dažniau ir dažniau galvoju apie savo gimtąjį miestą. Planuoju su antrąja puse ateinančią vasarą ten apsilankyti. Labai to laukiu. Draugai sakė, kad Šilutė labai išgražėjo.

Taigi, ar tai, ką dabar darai ir yra tai, ko labiausiai troškai gyvenime?

– Taip. Aš dirbu savo mylimą darbą šešias dienas per savaitę. Šiuo metu turiu jau per 70 mokinių. Ir tai tik pradžia. Į darbą važiuoju su didžiausia šypsena ir iš pamokos

išeinu visada taip pat. Labai myliu kiekvieną savo mokinį, kiekvienas iš jų savotiškai nuostabus. Beprotingai myliu vaikus, jaučiu jiems ypatingą pašaukimą. Man visada patiko auklėti žmones, čia ir „išlenda“ mano psichologinių ir filosofinių knygų žinios, o man pamokose akcentuoju ne tik šokį. Visuomet stengiuosi vaikams ugdyti ir visai kitokius su šokiu nesusijusius dalykus: pozityvų požiūrį į aplinką, optimistiskumą, pasitikėjimą savimi, džiaugsmą. Mano tikslas, kad vaikai visuomet iš pamokos išeitų ne tik išmokę tam tikrų žingsnelių, bet ir laimingi. Tačiau tai dar ne viskas, ko aš siekiu savo gyvenime. Turiu dar keletą svajonių, kurias, žinau, tikrai išpildysiu. Kaip minėjau, labai mėgau vaikystėje užsiimti daug kuo ir šis mano būdas nedingo ir dabar. Vienu metu realizuoju save daug kur. Tačiau savo tikslų neišduosiu, tik užsiminsiu: kadangi dievinu sportą, šiuo metu studijuoju ir dar kai ką. Visiems linkiu neapsiriboti tik vienu pomėgiu ar darbu. Esu tikra, kad jokių ribų nėra ir tik pats žmogus jas susikuria. Žinau, jog iki pat paskutinės savo gyvenimo dienos aš vis ieškosiu, kas man patinka ir darysiu tai, kas pripildo širdį džiaugsmo, nes gyvenimą turiu tik vieną.

Daugiau akimirų iš Vaidos Valkytės darbo šokių studijoje galite rasti socialinio tinklapio „Facebook“ paskyroje „Vaida Sky“.

Ūkininkai sunerimę: jiems gali būti sumažintas pigesnio dyzelino kiekis arba – kam bitėms reikalingi dyzeliniai degalai?

Stasys BIELSKIS

Nori suvienodinti konkurencines sąlygas

Žemės ūkio ministerija pranešė, kad netrukus akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų jau galės išsigyti ir kiaulių, paukščių, bičių bei grybų augintojai. Mat Vyriausybė pritarė Akcizų įstatymo 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, kuriuo bus suvienodintos konkurencinės sąlygos visiems žemės ūkio veiklos subjektams ir skatinama aukštesnės pridėtinės vertės produktų gamyba žemės ūkyje.

Tokį įstatymo pakeitimą pasiūlęs žemės ūkio ministras prof. V. Gilijus Jukna šią naujovę pakomentavo taip: „Šešioliktoji Vyriausybė pradėjo esminius pertvarkymus gyvulininkystės sektoriuje, siekdama sukurti palankią aplinką vystyti ir plėsti gyvulininkystės ūkius, realizuoti gyvulininkystės produkciją. Gyvulininkystės ūkiams pagal dabar galiojančią tvarką leidžiamų išsigyti akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų kiekių nepakanka. Akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų negali išsigyti kiaulių, paukščių, bičių bei grybų augintojai, kurie kuria didelę pridėtinę vertę žemės ūkyje ir patiria didelį spaudimą rinkos sąlygomis. Siekiant visų žemės ūkio veiklų subjektams sukurti gamybinių sąnaudų vienodinimo sąlygas ir pasiekti didelę pridėtinę vertę kuriančių žemės ūkio veiklų plėtrą, tikslinga išplėsti žemės ūkio veiklų, kurioms būtų taikoma akcizais neapmokestinama dyzelinių degalų lengvata“.

Pagal dabar galiojančias Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo

37 straipsnio nuostatas akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų didžiausias leistinas išsigyti kiekis nustatomas pagal deklaruotą augalų plotą, bet neatsižvelgiama į turimą gyvulių skaičių. Tokia tvarka neužtikrina vienodų sąlygų gyvulininkystės sektoriaus žemės ūkio veiklos subjektams.

Priėmus įstatymą, konkretūs leidžiamų išsigyti akcizais neapmokestinamų dyzelinių degalų kiekiai pagal auginamus augalų plotus ir gyvulių skaičių bus nustatomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

Ūkininkų manymu, tai – nesąmonių nesąmonė

Kaip tokį įstatymo pakeitimą vertina pamario krašto ūkininkai? „Šilokarčema“ pakalbino keletą ūkininkų. Jie prašė laikraštyje neskelbti jų pavardžių, todėl atvirai pasakė, ką apie tai mano. Beje, dėl tokio pakeitimo sunerimę ne tik augalininkystės, bet ir gyvulininkystės ūkių savininkai. Kodėl?

Šilutės seniūnijos ūkininkas Petras sakė manęs, jog tikriausiai kai kurie Seimo nariai yra tiesiogiai suinteresuoti dėl tokio įstatymo atsiradimo, kad tie, kurie neturi žemės, galėtų išsigyti pigesnio dyzelino.

„Beakcizio dyzelino leidžiama išsigyti tiems ūkininkams, kurie arba turi nuosavos žemės, arba ją nuomoja ir yra užsiregistravę registre, - teigė Petras. - O dabar tokios lengvatos – kiaulėms... Kaip tas kiaulės galima laikyti neturint žemės? Niekaip nesuprantami dalykai. Paimkime kaip pavyzdį stambius kiaulininkystės kompleksus – gal jie tos žemės turi per mažai. Bet jeigu ten auginama apie 24

Aiškliai matosi, kad žymėtasis dyzelinas yra 30 proc. pigesnis, o tai nei daug, nei mažai – 1,31 Lt. Matyt, kai kurie asmenys, ūkininkų teigimu, Seimo narių padedami nori iš to pasipelnyti...

tūkšt. kiaulių ir bus skaičiuojama kiekviena kiaulė, tokių kompleksų savininkai pigesnio dyzelino gaus žymiai daugiau nei mes, ūkininkai“.

„Naująjį įstatymą norima „prastumti“ motyvuojant tuo, kad bitininkams reikia vežti medų į turgų, prekybos centrus ir neva nėra už ką, - kalbėjo Juknaičių seniūnijos ūkininkas Gintas. - Kai kurie bitininkai turi mobilius avilius – juos pavasarį reikia nuvežti prie žydinčių rapsų ar dobilų lauko ir ten pastatyti, vėliau – parsivežti. Tokiems asmenims reikia šiek tiek

dyzelino. O jeigu bites laikantys žmonės gyvena palaukėje, vienkiamyje, didelių plotų bitėms ir nereikia – jos pačios skrenda dviejų kilometrų spinduliu. Todėl ir vežti jų niekur nereikia, o jeigu nereikia vežti, nereikia ir degalų“.

O kam reikalingi akcizais neapmokestinami dyzeliniai degalai grybų augintojams? Šilutės rajone yra vienas grybus auginantis ūki-

ninkas, Kintuose gyvenantis Arvydas Stankus. Bet jis turi žemės ir pigesnis dyzelinas jam parduodamas pagal deklaruotus plotus. Grybų augintojai jau ir taip gauna beakcizio dyzelino, tik jeigu žemdirbiams skirtas yra žalios spalvos, tai krosnių kuras šildyti patalpoms, kuriose auginami grybai, - violetinės spalvos.

Naumiestiškis ūkininkas Linas taip pat piktinosi: „Yra suinteresuotų žmonių, kurie teikia tokias niekines įstatymo pataisas. Jeigu Lietuvoje atsirastų daug tokių asmenų, norinčių gauti teisę išsigyti pigesnio dyzelino, gali atsitikti taip, kad bus sumažintas tokio dyzelino kiekis, leidžiamas pirkti mums, sąžiningai ūkininkaujantiems. Yra deklaruoti tūkstančiai hektarų žemės, pagal tai ir išduodami leidimai išsigyti dyzeliną. Jeigu dabar mes galime nusipirkti po 120 litrų žaliojo dyzelino kiekvienam hektarui, gali atsitikti taip, kad leis pirkti tik po 110 ar 100 litrų“.

„O kur triušių augintojai? Jie irgi veža juos parduoti į miestą, - vėl kalbėjo Petras. - Ir kitokių kategorijų asmenų galima prisigalvoti. Tai nesąmonių nesąmonė. Yra tvarka – pagal deklaruotą pasėlių arba pievų plotą, taip ir turi būti. Mums, ūkininkams, yra keista, kad kai kas nori gauti leidimą dvigubai daugiau pirkti pigesnių degalų. Pavyzdžiui, žmogus turi 20 bičių avilių ir 3 ha žemės. Tai dabar jis gaus dyzelino ir už žemę, ir už avilius. Tikrai nesąmonė. Paskui pradės tokio dyzelino ir kiti reikalauti – duokit juo mums ir už gyvulius, ir t. t.“

Kitose Europos Sąjungos šalyse žymėtasis dyzelinas pilamas tik į traktorių degalų bakus, ir tik Lietuvoje ūkininkams leidžiama tokį dyzeliną naudoti ir lengvuosiuose automobiliuose.

Belieka laukti, ar Seimas tikrai priims tokią įstatymo pataisą.

Šalia žemės ūkio padargų – ir sovietinės armijos eksponatas

Stasys BIELSKIS

Žemės ūkio kooperatyve „Lumpėnų Rambynas“ veikia senoviškų žemės ūkio padargų, naudotų XX a. pradžioje – XX a. viduryje, muziejus po atviru dangumi. Eksponuojama pati įvairiausia žemės ūkio dirbimo ir derliaus nuėmimo technika. Muziejus įsikūręs pievelėje šalia kelio Kaunas-Jurbarkas-Šilutė-Klaipėda, todėl matosi visiems pravažiuojantiems.

Įdomu tai, kad šalia žemės ūkio padargų yra eksponuojama ir elektros pastotė, kurią sovietinės armijos kariškiai naudodavo lokatoriams aprūpinti elektros energija, jeigu staiga dingdavo elektra. Kooperatyvas tą įrenginį išsigijo rusų armijai besikraustant iš Lietuvos. Kooperatyvas šitokį elektros generatorių naudojo karvių fermoje. Mat rudenį, ypač stipresniam vėjui išsmarkavus, dažnai dingsta elektra. Todėl išgelbsti elektros generatorius, gaminantis 220 V įtampą – ir ferma apšviečiama, ir pieno melžimo linija veikia.

Kooperatyvo pirmininkas Remigijus Kelneris „Šilokarčemai“ sakė, kad dabar, pastačius naujų fermų ir padidinus galvijų bandą, šis 12 kW galios generatorius pasidarė per silpnas, todėl teko jį iš-

Žemės ūkio kooperatyvo „Lumpėnų Rambynas“ pirmininkas Remigijus Kelneris (antras iš kairės) niekada neatsisako kooperatyvo svečiams ar šiaip muziejaus lankytojams išsamiau papasakoti apie tai, kas čia eksponuojama.

gabenti į muziejų. „Lumpėnų Rambynas“ šiuo metu naudoja 35 kW elektros generatorių. Pasak R. Kelnerio, kiekvieną rudenį mažiausiai po porą kartų tenka jį įjungti.

„Ateina naktis, ir, kaip aš vadinau, likimo ironija, ir dar dažniausiai savaitgaliais arba šventinėmis dienomis - pakyla vėjas ir dingsta elektra. Taip čia jau būna, tame kaime“, - sakė R. Kelneris.

„Šilutės Rambynas“ ir Vilkyškių pieninė – paskutinės įmonės, kurioms vėl atsivėrė Rusijos rinka

Sausio 31-ąją Rusijos vartotojų teisių apsaugos tarnyba „Rospotrebnadzor“ atšaukė Lietuvos pieno perdirbimo įmonių „Zemaitijos pienas“ ir „Pieno žvaigždės“ produkcijos importo draudimą. Sausio 20 dieną buvo atšauktas „Rokiškio sūrio“ produkcijos importo ribojimas.

Pasak LR žemės ūkio ministerijos pranešimo, draudimo panaikinimas visais trim atvejais argumentuotas vienodai – įmonės pateikė Rusijos tarnybai papildomą informaciją dėl produkcijos kokybės bei saugumo reikalavimų laikymosi.

Paskutinės sausio mėnesio dienos „Rospotrebnadzor“ pranešime buvo teigta, jog sprendimai dėl embargo atšaukimo kitiems Lietuvos pieno produktų gamintojams bus priimti, išnagrinėjus jų pateiktą papildomą informaciją.

Ilgai laukti neteko - vasario 3-įją „Rospotrebnadzor“ pranešė, jog importo ribojimai panaikinti dar dviem Lietuvos pieno produktų gamintojams – „Zemaitijos pienas“ dukterinei įmonei „Šilutės Rambynu“ ir Vilkyškių pieninei.

Pranešta, kad Rusijos ekspertai įvertino Lietuvos bendrovių pateiktą ataskaitą apie papildomų produktų kokybės kontrolės priemonių taikymą. „Rospotrebnadzor“ sprendimas išsiųstas teritoriniams muitinės punktams.

2013 m. spalio 7 dieną Rusija sustabdė pieno produktų importą iš Lietuvos. Rusijos maisto produktų kokybę kontroliuojančios tarnybos tuomet nurodė, jog lietuviškame sūryje, varškėje ir piene buvo rastas antibiotikas tetraciklinas. Lietuvos pusė tai neigė ir tvirtino, kad Rusijos tarnybos nepateikė jokių savo teiginių įrodymų.

Lietuvos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos darbuotojai ilgai negalėjo gauti oficialių Rusijos pretenzijų. Rusijos rinkai skirtus pieno produktus Lietuvos gamintojai pardavė vidaus rinkoje ir ES šalyse. Lietuvos ir ES politikai Rusijos veiksmus įvertino kaip spaudimą Lietuvai.

Vienos didžiausių šalies pieno perdirbimo bendrovių Vilkyškių pieninė vadovas ir pagrindinis akcininkas Gintaras Bertašius dar draudimo eksportuoti produkciją į Rusiją pradžioje „Šilokarčemai“ teigė, jog dėl to įmonė gaus mažiau pajamų ir, aišku, pelno. Mat Vilkyškių pieninė eksportuoja apie 70 proc. produkcijos (iš jų į Rusiją - 30 proc.). Bet vis dėlto pernai įmonė gavo planuotas pajamas, nors Rusijos rinka ir buvo užverta paskutinį metų ketvirtį. 2013-aisiais įmonė turėjo 7,675 mln. litų grynojo pelno.

„Šilokarčemos“ informacija

Nauji metai, nauji judesiai: sportas namuose ir sportiniai iššūkiai

Ne visi iš mūsų turi galimybių, o galiausiai ir noro vaikščioti sportuoti į sporto klubą. Būna ir tokių, kuriems nepatinka „kolektyvinis“ sportas, būna ir tokių, kurie dar prieš atvykdami į sporto klubą turi noro pagerinti savo sportinę formą. Kartais būna taip, kad sporto klubo šalia – paprasčiausiai nėra. Ekonominio sunkmečio laikotarpiu ne pasakytinėje vietoje yra ir finansiniai dalykai – abonentas į sporto klubą dažniausiai kainuoja nepigiai. Tačiau visi gali pagerinti savo sportinę formą sportuodami namie.

Sportas namuose – turintiems tik didžiulę valią ir užsispyrimą.

Sportas namie turi ir savų privalumų, ir savų trūkumų. Sporto namie privalumas yra tai, kad sportui jūs negaistate savo brangaus laiko, neįsijaučiate jokio spaudimo ir neišleidžiate tam jokių pinigų arba išleidžiate sąlyginai mažą sumą. Tačiau sportas namie turi ir savo neigiamų pusių – sportuojant namie dažniausiai nėra įrangos, kuri sportą padaro efektyvesniu, dažnai

nesilaikoma rimtesnio režimo (disciplinos), o pats procesas dažnai yra nesistemingas. Tačiau ir namie galima pasiekti rezultatų, jeigu išties pasiryšite, tam tereikia valios.

Gerai dalykai ateina pas tuos, kurie dirba

Jei jau nusprendėte užsiimti sportu namuose, turite laikytis ke-

liu taisyklių tam, kad jūsų sportas būtų efektyvesnis.

#1. Pradėkite nuo atsakymo į klausimą: kodėl norite sportuoti namuose?

Jei priežastys objektyvios, t.y. finansai, sporto klubo nebuvimas, psichologinis diskomfortas, tuomet viskas gerai, tačiau jei tokį jūsų apsisprendimą lėmė tingėjimas

apsilankyti sporto klube – galite pamiršti ir sportą namuose, paprasčiausiai jums nieko nepavyks, nes sportas namuose reikalauja kur kas daugiau valios pastangų nei sportas sporto klube.

2. Antras žingsnis – tikslų nusistatymas.

Nuspręskite, ko sieksite sportuodami namuose: svorio metimo ar svorio auginimo? Galbūt didesnės fizinės jėgos? Jei norite tik daugiau aktyvumo – tiesiog rytais padarykite lengvą mankštelę ar pašokite, o apie sportą, bent jau kol kas galite pamiršti – žmogus, neturintis tikslų, rezultatų nepasieks niekur – nei namuose, nei klube. Jei žinote dėl ko sportuojate – sukretizuokite savo tikslus: norite numesti penkis ar dešimt kilogramų, o galbūt priaugti tris? Tiksliai apibrėžkite, kokius rezultatų siekiate.

#3. Trečias žingsnis – išsirininkite (nusistatykite) programą, pagal kurią sportuosite ir susireguliuokite mitybą.

Apie šį žingsnį kalbėsime plačiau vėlesniuose straipsniuose, tačiau jums, išsikristalizavus savo tikslus, reikėtų pasirinkti tinkamus pratimus, kuriuos galima atlikti namie ir pagal anksčiau nusistatytus tikslus susireguliuoti savo mitybą.

Susidare (gavę) programą, būtinai jos laikykitės ir susidarykite griežtą sporto grafiką bei jo laikykitės. Grafikas yra būtinas tam, kad jūs turėtumėte režimą. Susidarykite grafiką atsižvelgdami į savo realias galimybes: apžvelkite, kokiomis dienomis galite sportuoti ir kiek realiai laiko galite tam skirti. Mąstykite ne tik apie šią savaitę, tačiau ir apie ateitį. Grafikas reikalingas tam, kad jūsų sportas būtų efektyvesnis: sportuodami žmonės dažnai praleidžia užsiėmimus arba „sportuoja“ priebėgomis, todėl rezultatų taip ir nepasiekia, o sportą meta kaip neefektyvų sprendimą jų problemoms spręsti.

4. Susidarykite lentelę, kurioje galėtumėte sekti rezultatus. Po kiekvieno užsiėmimo užrašykite, kokius rezultatų pasiekėte (pvz., padarėte penkiais atsilenkimais daugiau), o savaitės pabaigoje pažiūrėkit savo pasiekimus, atsižvelgdami į sau keliamus tikslus: ar numetėte svorio, ar priaugote svorio, ar sugebėjote padaryti daugiau atsilenkimų ir t.t. Toks rezultatų stebėjimas padeda motyvuoti save, taip pat aiškiau matysite, ar jums reikia savo treniruotes intensyvuoti, ar ne.

Tai buvo bendro pobūdžio straipsnis apie tai, kokie turėtų būti pirmieji žingsniai pradedant sportuoti namuose. Konkretesnius patarimus, kokius pratimus ir kokiu dažnumu naudoti pateiksime kituose straipsniuose, kurie turėtų pasirodyti artimiausiu metu. Sekite naujienas.

Moterų uždaru patalpų čempionate dramatiškos kovos dėl patekimo į finalą

Savaitgalį keturiuose Lietuvos miestuose įvyko Lietuvos moterų uždaru patalpų čempionato II etapo varžybos. A grupėje, į kurią pateko po 2 geriausias I etapo zonų komandas, „virė“ labai atkakli kova dėl patekimo į finalą. Net šešios iš aštuonių A grupės komandų surinko po lygiai, po šešis, taškus. Tačiau į finalą pateko tik 4 komandos.

Bzonoje II pogrupy Nemenčinėje kovojusios Šilutės „Blizgės“ „išplėšė“ vieną pergalę ir patyrė vieną pralaimėjimą.

Pirmasis susitikimas aikštėje mūsų miesto merginų futbolo komandai įvyko su šeimininkėmis Nemenčinės „Rūta“ futbolininkėmis. Pasibaigus pirmajam rungtynių kėliniui rezultatas lygus 1:1. Antro-

joje varžybų pusėje puolimas tiek vienos, tiek kitos komandos tapo aktyvesnis, užgultis prie vartų davė nemažų rezultatų – pasibaigus rungtynėms pergalė šventė Šilutės MFK „Blizgės“ 4:3. Komandai net tris įvarčius pelnė Ignė Zarembaitė ir viena – Giedrė Lukšaitė.

Antrosios pogrupio rungtynės įvyko su Vilniaus „JL Stars“. Pir-

majame kėlinyje žaidimas buvo panašios abiejų komandų. Tačiau pirmosios įvartį pelnė vilnietės. Antroji varžybų dalis, deja, nesėkmingai susiklostė „Blizgėms“. „JL Stars“ merginos vieną po kito mūsų įvarčius į jų vartus, o laikui pasibaigus rezultatas 0:7.

Paskutinis čempionaturo turas vyks Šilutėje, vasario 23 dieną, futbolo salėje, adresu Vilų g. 13. Norinčius palaikyti merginų futbolo komandą „Blizgės“ kviečiame ateiti.

MFK „Blizgės“ Lietuvos uždaru patalpų čempionate, II etapo varžybose Nemenčinėje, iškovojo vieną pergalę ir patyrė vieną pralaimėjimą.

„Šilutės“ ledo ritulio komanda tęsia kovas čempionate

Po pertraukos Šilutės ledo ritulio klubas pradėjo antrojo rato čempionato „Žemaitijos ledas“ varžybas, Mažeikiuose (2014-01-24), kur susitiko su Mažeikių komanda „Smūgis“ ir pralaimėjo rezultatu 6:4. Antroje rungtynėse iškovota pergalė prieš Klaipėdos „Torą“.

Ankstytą šeštadienio rytą (2014-02-01) lazdas ant ledo surėmė Šilutės „Šilutė“ ir klaipėdiškiai „Toras“ žaidėjai. Kas matė žaidimą, drąsiai teigia, jog šilutiškiai vyrai „žadino“ šiek tiek apsnūdusius ir neprasibudinusius „Toro“ žaidėjus.

„Šilutės“ (mėlyna apranga) ledo ritulio komanda „Žemaitijos ledas“ čempionate po 11 sužaistų rungtynių – 9 vietoje.

žaidėjai, vieninteliai turėdami namų ledą rytu, nuo pirmųjų varžybų

minučių stengėsi būti aktyvesni ir taip tarsi budino apsnūdusius

Klaipėdos „Toro“ žaidėjus. Nors pirmajame kėlinyje „Šilutė“ pasižymėti turėjo daugiau galimybių, klaipėdiečiai taip pat progos pelnyti įvarčių nepraleido ir bandė smūgiuoti. Tačiau rezultatas išliko „sausas“ 0:0. Antrajame kėlinyje dėl trumpo atsarginių suolelio klaipėdiečiams ėmė sekti jėgos ir „Šilutė“ jau kėlinio pradžioje 17 min. po rezultatyvaus Alionido Krompolco perdavimo Petru Rudavičiui pelnė pirmąjį įvartį komandai. Praėjus keturioms minutėms antrąjį įvartį į „Toro“ vartus po Daliaus Moc-

kaus perdavimo siuntė Tomas Semaška.

Toliau tvarkingai gynėsi šilutiškiai išsaugojo sausus vartus ir šventė pergalę rezultatu 2:0. Sužaidus 11 rungtynių „Šilutės“ komanda turi 9 taškus ir turnyrinėje lentelėje užima devintą vietą.

„Šilutei“ atstovauja: Arūnas Jončas, Saulius Kervys, Alionidas Krompolcas, Dalius Mockus, Algirdas Gečas, Tomas Semaška, Svajūnas Česnulis, Petras Rudavičius, Aidas Jucys, Arūnas Gečas, Benas Popendikis, Romas Gečas, Ievgen Kravchenko (vartininkas).

Šilutiškiai dalyvavo Rygoje vykusiame tarptautiniame dziudo turnyre

Vasario 2 d. Rygoje, Latvijos mieste, vyko tarptautinis dziudo turnyras, kuriame dalyvavo sportininkai iš Estijos, Rusijos, Baltarusijos, Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos. Tarp Lietuvos atstovų Šilutės dziudo klubo garbę gynė 4 sportininkai: Ernestas ir Edvardas Sagalec, Rokas Šadzevičius ir Justas Pauparis. Rokas

su Justu savo svorio kategorijoje pirmas kovas laimėjo. Antrame rate ir paguodos kovas pralaimėjo bei užėmė 7 vietas. Geriausiai sekėsi broliams. Svorio kategorijoje iki 50 kg trečią vietą iškovojo Ernestas. Edvardas svorio kat. iki 55 kg finale nusi-leido Baltarusijos sportininkui ir liko antras.

Maža knygelė – didelis paminklas lietuvininkų tarmei

Praėjusių savaitę Šilutę pasiekė naujas dar spaustuvis dažais kvepiantis labai mielas ir tiesiog rankose lipantis „Lietuvininkų tarmių žodynas“. Jį parengė Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešosios bibliotekos bibliotekininkės Virginija Veiverienė, Loreta Liutkutė ir Žaneta Jokūzytė. O dienos šviesą jis išvydo todėl, kad Saugų bendruomenė „Saugų artuma“ parengė ir įgyvendino projektą „Lietuvininkų šnektas: tarmės integravimas į šandieninę visuomenę“. Projektas buvo finansuotas pateikus paraišką asociacijai „Lamatos žemė“.

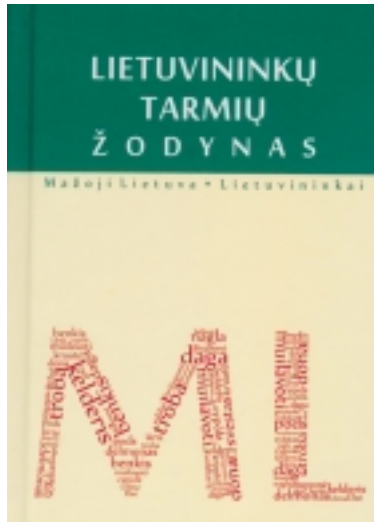
Džiaugsmas ir nuovargis

Dar buvo praėjusios tik dvi dienos, kai šis labai jaukus ir patogaus kišeninio formato „Lietuvininkų tarmių žodynas“ iš leidyklos buvo pasiekęs Šilutės biblioteką. Tačiau jį rengusių darbuotojų akyse atsispindėjo labiau ne džiaugsmas, o nuovargis. Tai supranta, nes būta labai kruopštaus ir nuoseklaus darbo. Bibliotekos direktorė Dalia Užpelkienė išvis buvo kategoriška – tokius darbus – ne bibliotekininkams dirbti. Kruopštumo ir atidumo bibliotekininkėms netrūksta, tačiau tai ir kalbininkų darbas. Ji tik pasidžiaugė, kad šiam darbui rado nemažai patarėjų ir talkininkų. Vienas jų – Klaipėdos universiteto docentas, daktaras kalbininkas Jonas Bukantis. Jis sutiko ne tik įžangą parengti, konsultuoti bibliotekininkes, bet ir būti šio darbo moksliniu redaktoriumi. Tai šiek tiek sumažino įtampą, su ku-

sultantų, patarėjų bei leidėjų pageidavimus – jų būta begalės. Todėl kalbininkų Šilutės bibliotekos darbuotojų akyse dar labiau spindėjo nuovargis nei tas džiaugsmas, kurį jaučia kiekvienas padaręs gerą darbą. Abi bibliotekininkės sakė, kad nors yra išleistas ne vienas leidinys, tačiau ši nedidelė knygelė pareikalavo nepaprastai daug jėgų. Be to, šiek tiek liūdina, kad vos šis leidinys pasiekė Šilutę, iš karto atsirado nemažai kritikų, kurie užuot pasidžiaugę nauju leidiniu, iš karto ėmė ieškoti priekabių.

Liudijimai

Nors ne vieno sąmonėje lyg ir suprantama, kad yra viena lietuvininkų tarmė, tačiau leidinys pavadintas „Lietuvininkų tarmių žodynu“, liudijant, kad jų būta keletas. Įžangoje apie tai ir kalba šio leidinio mokslinis redaktorius J. Bukantis. Jis čia paaiškina, kad kalbiniu požiūriu lietuvininkų tarmę galima skirti į dvi šakas: vakarų žemaičių ir vakarų aukštaičių. Savo aiškinimą

me dar kalba konkrečioje Mažosios Lietuvos vietovėje.

Zodynas

Kaip sakoma anotacijoje, šis „Lietuvininkų tarmių žodynas“ skirtas lietuvininkų kraštui, jo istorija, kultūrinė ir kalbinė tapatybė besidominčiai plačiai visuomenei. Naujasis žodynas registruoja lietuvininkų gyvenimą, papročius, tautosaką, šnektą populiariuose leidiniuose. Taip pat skelbia lietuvininkų tarmių žodžius ir jų atitikmenis bendrinėje kalboje.

Šis žodynas sudarytas lietuvininkų tarmės žodžių ieškant bibliotekos fonduose esančiuose leidiniuose. Prie kiekvieno žodžio yra trumpinys, iš kokio leidinio jis paimtas. Jie visi pateikti žodyno pradžioje. Nurodant žodžius, esant galimybei, jie sukirčiuoti, nurodyta galima kilmė. Visi lietuvininkų žodžiai paaiškinami pavyzdžiais, todėl jų prasmę labai lengva suprasti iš konteksto. Dažnai jų būna po keletą.

Baigiant šį trumpą pirmą pristatymą galima tik pasidžiaugti, kad mūsų krašte išleistas žodynas, kuris papildys raštijos ir kultūros istoriją bei visa tai leis išsaugoti ateities kartoms. Už tai turim būti visų pirma dėkingi kruopščiosioms bibliotekininkėms – už surinkus, suregistruotus žodžius, bendruomenei „Saugų artuma“ – už idėją ir parengtą projektą bei materializuoti tai padėjusiai asociacijai „Lamatos žemė“. Kovo pradžioje šis leidinys bus pristatytas Saugose ir Šilutėje.

Ritos Šikšniūtės darbas.

ria bibliotekininkės ėmėsi šio nelengvo ir labai atsakingo darbo.

D. Užpelkienė neslėpė, kad šio darbo ėmėsi primygtinai priprašytos. Pirmieji darbai prasidėjo dar per Vilniuje vykusią Knygų mugę. Tuomet būrelis būsimų šio žodyno sudarytojų susitiko su Mokslo ir enciklopedijos leidybos centro žurnalo „Gimtoji žemė“ vyr. redaktore Rita Urniežūte. Ji buvo labai skeptiška, kad bibliotekininkai gali imtis tokio rimto ir atsakingo darbo. Tačiau vėliau, jau po pokalbio su klaipėdiškiu J. Bukančiu, pasidarė šiek tiek lengviau ir pagaliau imtasi darbo.

Šilutės bibliotekos Bibliotekininkystės ir kraštotyros skyriaus vedėja Nijolė Budreckienė ėmėsi šio darbo vadovo pareigų. Ji sakė, kad rankose laikant naująjį leidinį būta nepaprastai daug organizacinio darbo. Apie tai net atskirą knygą būtų galima išleisti. Visa tai ji sauganti savo atskirame segutuve. Ypatingai nelengva buvo suderinti įvairius kon-

jis ne tik grindžia įvairiais argumentais, bet ir pateikia nemažai pavyzdžių. Jis taip pat paaiškina, kad vakarų žemaičių tarmės pagrindu susiformavusi lietuvininkų tarmė labai daug sąsajų su „motinine“ tarme einant amžiams neišsaugojo. Ypač tai juntama kalbant ne tiek apie tarmiškumus dalykus, bet ir apie žodžius – leksiką. Jei žemaičiai savo tarmėje priglaudė nemažai slavizmų, tai lietuvininkai jų daug neturi – čia nemažai germanizmų. Kaip kitaip tai galėjo atsitikti per beveik septynių šimtų metų bendrą istoriją.

[domi ir vakarų aukštaičių šakos linija. J. Bukantis įžangoje kalba, kad ji mažiau tyrinėta, kalbininkai skirtingai brėžia šios šakos ribą. Suprantama, nes ši lietuvininkų tarmė labiau paplitusi Nemuno aukštupyje bei dabar Kaliningrado srities teritorijoje.

Kalbininkas taip pat apibūdina ir dabartinę tarmės būklę, labai tiksliai suskaičiavęs, kiek šia tar-

„Šilokarčemos“ leidinys Pamaro krašto kultūrai

2014 m. vasario 11 d. Nr. 3 (167)

Turgaus g. 3, Šilutė.

www.silaine.lt, silainessodas@gmail.com

„Šilainės sodo“ sudarytojas ir redaktorius Saulius Sodonis.

Ir vis dėlto Mažoji Lietuva

Šių metų sausio pabaigoje Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo savo nutartimi patikslino ir papildė 1997 metų savo jau priimtą nutarimą. Jame atsirado įrašas, kuriuo vis dėlto pripažįstamas terminas Mažoji Lietuva. Tuo pačiu apibrėžiamas ir jos regionas – teritorija Priegliaus ir Nemuno žemupių. Šioje nutartyje taip pat yra naujovė: yra kalbama apie teritoriją – regioną. Ši sąvoka taip pat įtvirtinta komisijos nutartyje. Šiuo savo sprendimu Valstybinė lietuvių kalbos komisija pagaliau išskleidė pačios prieš metus sukeltą sumaištį, kai šalia kitų terminų Mažosios Lietuvos termino nesiūlė vartoti. Taip pagaliau visas stojosi į savo vietas.

Kai praėjusiais metais minėta komisija savo sprendimu nepritarė termino Mažoji Lietuva vartojimui, kilo nemažas šurmuly. Ypatingai dėl to neįjaukiai pasijuto kultūrininkai. Jau daugiau kaip pora dešimtmečių visai Lietuvai siūlomas terminas tapo žinomu, pripažintu ir savotišku šio krašto „prekiniu ženklu“. Tad pasakius, kad esi atvykęs ar atstovaujį Mažosios Lietuvos regionui, beveik jau niekas nebetapatino atvykėlio nei su žemaičiais ar Žemaitija. Tai buvo labai didelio įdirbio ir triūso dėka, kaip kad išaiškinti, kad Šilutė nuo Šilalės skiriasi. Liūdna, bet ir dabar tokių atvejų vis pasitaiko. Tačiau tai liudija tiesiog apie menką išprusimą ir tiek. Su Mažosios Lietuvos terminu visas kiek kitaip.

Šiandien Mažosios Lietuvos regionas, kurį norėdami atskirti nuo žemaičių, diegė kultūros bei visuomenės žmonės, labiau suvokiamas kaip XX a. pradžioje atsiradęs pavadinimas Klaipėdos kraštas, buvusiose Rytprūsiuose. O tai dešinė Nemuno upės dalis nuo netoli Palangos esančios Nemirsetos iki netoli Jurbarko į Nemuną įtekančios Šventosios upės. Šis kažkada Lietuvai priklausęs kraštas, Vytauto Didžiojo Kryžiuočių ordinui perleistas Melno taikos 1422 m. sudarymo metu. Po to jis taip niekada nebuvo vadinamas iki pat to meto, kol po Pirmojo pasaulinio karo kilo mintis šią labai aiškia ribą – Nemuną – turinčią teritoriją atskirti nuo Rytprūsių. Taip daugelio lietuvių, ir ne tik, sąmonėje radosi ir buvo formuojamas terminas – Klaipėdos kraštas. Nors pavadinime ir naudotas Klaipėdos vardas, tačiau mintyje turėta ta nemaža dešinė Nemuno kranto teritorija, kuri atiteko Kryžiuočių ordinui per Melno sutartį.

Tuomečiuose Rytprūsiuose daugumą gyventojų sudarė lietuviai, labiau žinomi lietuvininkų vardu. Jie kalbėjo taip pat lietuviškai. Jų kalba dėl germaniškos aplinkos bei izoliuotumo nuo Didžiosios Lietuvos lietuvių kalbos, šiek tiek vystėsi kitaip. Tai buvo galima suprasti, nes čia gyvenimas buvo skaičiuojamas pagal Vakarų Europos laikrodį, o ne Rytų, kaip kad būta Didžiojoje Lietuvoje. Tad nors dabar įvardinamojoje Mažajoje Lietuvoje ir gyveno lietuviai, tačiau jie save suvokė kaip kitos šalies piliečius.

Tačiau kaip tik šiame krašte būta palankesnių sąlygų lietuvių raštijos kultūrai vystytis. Todėl būtent Mažajoje Lietuvoje ir gimė pirmoji lietuviška knyga – Martyno Mažvydo parengtas „Katekizmas“. Čia kunigas Kristijonas Donelaitis būrėms kalbėjo apie gyvenimo grožį ir ydas. Vėliau šie pasakojimai Liudviko Rėzos pastangomis gimė pirmąją lietuvišką grožinę knygą. Ir visa tai vyko tuomet, kai Didžiojoje Lietuvoje lietuviškai kultūrai nebuvo palankios sąlygos vystytis ir taip formuoti lietuvių tautinę sąmonę. Taip raštijai bei spausdintam žodžiui Spaudos draudimo metai buvo nelengvi, bet sklido į Didžiąją Lietuvą iš to krašto, ką dabar išties jau galime vadinti Mažąja Lietuva. Todėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos kalbiniu požiūriu įteisintas terminas labiau nusako ne tiek politinį, kiek kultūrinį krašto apibrėžimą ar priklausymą.

Tačiau būtent terminas Mažoji Lietuva ir nusako skirtumus, kurias dar galim pajusti pervaziavus buvusias Didžiąją ir Mažąją Lietuvos skiriančią (skyrusią) sieną nuo Jurbarko, Šilalės ar Gargždų: dar pastebima nemažai skirtingą kultūrą liudijančių ženklų, kurie aiškiausiai matomi ne tik architektūroje, bet ir visame kraštovaizdyje. Tai ir norima pabrėžti bei išsaugoti ateities kartoms.

Ar išties Šilutės rajono kultūrai teks daugiau pinigų?

Praėjusių savaitę Šilutės rajono savivaldybės tinklalapyje paskelbtas 2014 metų rajono biudžeto projektas. Jis bus 8 milijonais 691 tūkstančiu litų didesnis nei praėjusiais metais. Kol kas pateiktais skaičiais gali džiaugtis ir kultūros įstaigų darbuotojai – jie šiek tiek didesni. Tiesa, ne visų. Be to, tai tik projektas, kuris nuo realybės gali skirtis.

Šiek tiek didėja lėšos Kultūros ir sporto programai. Jų daugiau bus 214 tūkstančių 400 litų. Šios lėšos – tai galimybė vykdyti kultūrinę ir sportinę veiklą pateiksiamis projektais. Tad tokių galimybių turėtų būti daugiau.

Šilutės F. Bajoraičio bibliotekai suplanuota 61 tūkstančiu litų

daugiau. Šilutės muziejui – 34 tūkstančiais litų daugiau. Tiesa, yra dar viena biudžeto eilutė, kur kol kas muziejui – 0 Lt. Kodėl dviejose vietose jis išskirtas, niekur nepaaiškinta. Bendras Šilutės muziejui planuojamų lėšų skaičius – 437 tūkstančiai litų (34 tūkst. Lt daugiau). Kaip bus su naujojo pastato išlaidų, šiose eilutėse, matyt, neatsispaudinti, nors žinoma, kad muziejus turėtų keltis į restauruotus dvaro rūmus.

Šilutės kultūros ir pramogų centrui planuojama 421 tūkst. 900 Lt. Tai beveik 70 tūkstančių daugiau nei 2013 metais. Šilutės kamerinis dramos teatras turėtų turėti 184 tūkstančius litų. O tai 3 tūkstančiais daugiau. Kintų Vydūno kultūros centras gaus aštuoniais

tūkstančiais litų daugiau ir jo biudžetą sudarys 158 tūkstančiai litų. Senujų kaimo tradicijų kultūros centrui Bikavėnuose suplanuotas 131 tūkstančio 600 litų biudžetas. O tai 1 tūkstančiu 600 litų daugiau. Salos etnokultūros ir informacijos centras Rusnėje skirtumo neturėtų pajusti – lėšų suplanuota tiek pat, kaip ir praėjusiais metais – 136 tūkstančiai litų. O štai Žemaičių krašto etnokultūros centras tą skirtumą pajus – jam suplanuotas tūkstančio litų mažesnis biudžetas nei 2013 metais ir sieks 167 tūkstančius 200 litų.

2014 metų Šilutės rajono biudžetas turėtų būti tvirtinamas artimiausiam Šilutės rajono savivaldybės tarybos posėdyje.

„Niekas neturi būti palaidotas kaip gyvulys“. III d.

Laidotuvių teisinis reglamentavimas Prūsijoje XVI–XVIII a.

Darius BARASA

Bažnyčių vizitacijų instrukcijos

Bažnyčių nuostatai buvo vienas pagrindinių bažnytinės teisės šaltinių. Bažnytinė teisė papildė ir kartu per tą laikotarpį išryškėjusias Bažnyčios nuostatų spragas taisė atskirai leisti įsakai ir potvarkiai. Prie pastarųjų priskirtinos bažnyčių vizitacijų instrukcijos ir ataskaitos, kurių reikšmės bendroje Prūsijos evangelikų liuteronų bažnyčios vystimosi raidoje sunku neįvertinti. Apskritai vizitacijos turėjo padėti Bažnyčiai ne tik kontroliuoti dvasininkus ir parapijų tikybinių gyvenimą, bet ir pajusti jų poreikius, besikeičiant istorinėms aplinkybėms, siekė pažinti visų krašto gyventojų sluoksnių gyvenimą, formuojant atitinkamą Bažnyčios ir valstybės vidaus politiką, parinkti veiksmingus veiklos būdus ir priemones. Pamažu išsirutuliojo kelių rūšių vizitacijos ir jų ataskaitos: skelbtos visos vyskupijos mastu, dar vadintos generalinėmis, ir valsčiuje ar apskrityje. Vienas reikšmingesnių vizitacijų potvarkių Prūsijos lietuviškiems valsčiams buvo išleistas 1639 m., visam kraštui – 1666 m. (naujai pakartotas 1699 m.). Būtent šiuos dokumentus, iš esmės nustačiusius kapinių ir laidotuvių tvarką XVIII a. pirmojoje pusėje, nurodė Labguvos dvasininkas W. H. Beckheris savo sudarytame įstatymų sąvade.

Draudžiami besaikiai girtavimai ir tvoros

1638 m. vizitacijos instrukcijoje pakartotinai buvo pabrėžta, kad mirusiojo kūno negalima kaip neprotaujančio gyvulio ar laukinio gyvūno numesti šunims ir paukščiams, jis turi būti prideramai žemėje palaidotas. Tuo tikslu bažnyčiose, jų šventoriuose ir atokiuose parapijų kaimuose turėjo būti parinktos ir įrengtos laidojimo vietos. Vadinamasis lauko kapinės (Feld-Kirchhof) turėti ir ten laidoti savo mirusiuosius leista tik toli nuo bažnyčios esantiems kaimams. Arti bažnyčių esantys kaimai savo mirusiuosius turėjo laidoti bažnyčioje arba prie jos šventoriuje esančiose kapinėse. Už laidojimą bažnyčioje buvo nustatytas mokeskis: už suaugusį 8 Mk, už vaiką 4 Mk. Nemokamai leista pasilaidoti kunigams, mokytojams ir jų žmonoms su vaikais. Savo mirusį bažnyčioje palaidoję artimieji buvo įpareigoti savo lėšomis sutvarkyti bažnyčios grindinį taip, koks jis buvo iki tol, nes kitaip bažnyčios grindys tampa iškilnotos ir nelygios. O bažnyčiose, kuriose grindys nebuvo išgrįstos ir kuriose vietoj grindų buvo smėlis, neturint lėšų degtomis plytelėmis, turėjo būti išgrįstos mažais ir vidutiniais lauko akmenimis. Buvo manoma, kad kitu atveju galėjo kilti reali epidemijos grėsmė. Kadangi buvo nustatyta, kad dauguma kapinių bus atvėrtos, liepta jas aptverti mūriniu lauko akmenų tvora, o kur jų nėra – medine. Kadangi dažnai pasitaikydavo atvejų, kai kunigui, kuris turėjo vesti tikslus mirusiųjų registratorius, nebuvo pranešama apie mirusįjį, ateityje liepta be jokių išimčių apie tai informuoti dvasininkus. Konstatuota, kad nedaugelis parapijiečių per laidotuves prašydavo skambinti varpais ir giedoti, todėl buvo paraginta užsisakyti tokius patarnavimus ir savo mirusiuosius su derama pagarba laidoti.

Didesni dvarai taip pat turėjo savo kapines. Mužės dvaro kapinės.

Kapinėse prie kitų krikščionių buvo uždrausta laidoti bedieviams. Taip pat drausta lietuviams savo mirusiuosius aprengti geriausiais drabužiais ir į kapą mesti pinigų. Šis paprotys laikytas visiškai pagonišku ir prietaringu, nes esą tai darantieji tikėjo, kad visų šių daiktų mirusiajam prireiks kitame, amžinajame, gyvenime. Per laidotuves buvo uždrausti bet kokie besaikiai girtavimai: neturtingam leista turėti pusę tonos (apie 55 l), o pasiturinčiam – 1 toną (apie 112 l) alaus. <...>

Laidojimo tvarka ir taisyklės

Galima tvirtinti, kad XVI–XVII a. Bažnyčios nuostatuose ir vizitacijų potvarkiuose toli į ateitį buvo nubrėžtos laidotuvių tvarkos ir apeigų gairės, esminės direktyvos, suformuluoti pagrindiniai reikalavimai. Svarbiausi iš jų buvo šie: dorai gyvenę krikščionys turėjo būti palaidoti garbingai, su Bažnyčios apeigomis; bedieviams laidotuvių liturgija nepriklausė, jie turėjo būti palaidoti atskirai nuo krikščionių; apie kiekvieną mirusįjį turėjo būti pranešama vietos dvasininkui; laidoti mirusiuosius reikalauta bažnyčioje, bažnyčios šventoriuje įrengtose kapinėse, paskirais atvejais – prie kaimų įrengtose kapinėse; nurodyta kapinėse palaikyti švarą, jas aptverti; už laidojimo vietą ir liturginių apeigų atlikimą nustatyti mokesčiai bažnyčiai ir mokyklai; drausti prietarai ir netinkamų liaudies tikėjimo formų praktika laidotuvių apeigose ir kt. Laikui bėgant, atsivėlgiant į susidariusias aplinkybes, šie esminiai reikalavimai būdavo papildomi, koreguojami atskirais potvarkiais, įsakais, ir taip toliau buvo formuotas laidotuvių apeigų reglamentavimas.

Savižudžių ir nelaimėlių laidojimas

Iki tol gana miglotai apibrėžtos vadinamųjų bedievių ir piktadarių laidojimo aplinkybės išsamiau buvo aptartos 1721 m. Prūsijos karalystės krašto teisėje ir 1749–1751 m. Friedricho teisės projekte. Kapinėse greta palaidoti dorų krikščionių negalėjo būti laidojami nusikaltėliai, kurie už savo dideles piktadarystes buvo nubausti mirties bausme; jų kūnai turėjo būti palikti nepalaidoti bausmės vietoje. Kapinėse vietos neturėjo atsirasti ir savižudžiams. Kaip buvo moralizuota, savižudybė laikyta viena didžiausių ir pavojingiausių nuodėmių, nes tokiu atveju buvo pražudomas ne tik kūnas, bet ir siela. Tad nusikaltėlių lavonai, kurie už savo nusikaltimus buvo nubausti mirties bausme, tačiau nepakėle kančių patys sau tapo budeliais ir atėmė sau gyvybę, turėjo būti pa-

guldyti į iš lentų sukaltą karštą, budelio nuvilkti ir palaidoti negarbingoje vietoje (in loco inhonesto). Tie, kurie sau gyvybę būtų atėmę dėl nenoro daugiau gyventi, iš nekantrumo, norėdami palengvinti savo kančias, netekę garbės ir turto, dėl gėdos, kad įsiskolino, turi būti palaidoti po kartuvėmis arba kitoje vietoje pakasti. Gėdingos ir negarbingos laidotuvės neturėjo būti taikomos tiems, kurie būtų nusizudę dėl kūno ir proto negalios, prislėgtos nuotaikos (Melancholie) ir kitų panašiu

Pamaryje kapinėse buvo statomi ir mediniai krikštai.

priežasčių. Jei būtų įrodytas tinkamas jų gyvenimo būdas, jų kūnai turėjo būti be ypatingos procesijos palaidoti kapinėse, nuošalyje nuo kitų. Taip pat turėjo būti palaidoti tie, kurie nepriklausė nė vienai iš trijų krašte pripažintų konfesijų (liuteronų, reformatų, katalikų); tokie buvo prilyginti pagonims. Tyliai kapinėse turėjo būti palaidotas ir svetimšalis ar nežinomas, jei jis būtų rastas negyvas. Apsigimėlius, neturėjusius nei žmogiško pavidalo, nei proto, liepta tiesiog bet kur užkasti. Įprastiniais mirties atvejais apskritai rekomenduota neskubėti laidoti, nes, kaip teigta, pasitaikydavo atvejų, kai žmonės, laikyti mirusiais, po kelių dienų atsipeikėdavo.

Kūnams miego kamarėlė iki Kristaus atėjimo

Vandalizmą ir savivaliavimą ka-

pinėse ir bausmes už šias veikas apibrėžė keletas 1721 m. Prūsijos krašto teisės baudžiamosios dalies paragrafų. Duobkasiai arba kiti asmenys, kurie iškasa mirusiuosius, juos apiplėšia ir paskui vėl užkasa, turėjo būti nubausti arba kalėjimu, tvirtovės darbais, rykštėmis, arba išvaymu iš krašto. Tokios pat bausmės grėsė tam, kas sunaikintų arba išniekintų svetimą kapą ar savo mirusįjį prieš kitų valią, be valdžios leidimo, kitoje vietoje perlaidotų. Mirties bausmė kalaviju grėsė tiems, kurie kunigaikštiskos kilmės lavoną apiplėšė ir paliktų gulėti neužkastą. Kapinių klausimas, kaip svarbi laidotuvių dalis, savo aktualumo neprarado per visą aptariamąjį laikotarpį. Išlaikyti prideramą švarą jose griežtai rekomenduota jau minėtuose 1544 m., 1568 m. bažnyčių nuostatuose, 1568 m. vizitacijų instrukcijoje vizitatoriams taip pat nurodyta pasidomėti, ar kapinės, kur tikinčiųjų kūnai iki būsimo Jėzaus Kristaus atėjimo randa atilį ir turi čia savo miego kamarėles, nėra paverstos kiaulių ganykla, bet jos gražiai ir deramai prižiūrimos, kad mirusieji galėtų laukti džiaugsmingo prisikėlimo. 1578 m. įsake Tilžės ir Ragainės apskričių bažnyčioms netgi pažymėta, kad prie kai kurių kaimų apskritai nebūta paskirtų vietų kapinėms, todėl mirusieji laidojami plyname lauke. Įsakyta kapinėms paskirti tinkamas vietas ir jas aptverti. Kapinėse palaikyti priderama švarą, aptverti, prižiūrėti nurodyta minėtuose 1639 m. 1666 m., 1699 m. vizitacijų potvarkiuose, 1734 m. bažnytinės komisijos instrukcijoje. Netgi miestelių ir kaimų 1702 m. nuostatuose nurodyta kiekvienos gyvenvietės gyventojui ir pavaldiniui, nesvarbu kokią religiją išpažintų, prisidėti ir atlikti jam pavestą darbą, jei reikėtų ką kapinėse įrengti ar pataisyti. Už nepaklusnumą buvo grasoma trimis dienomis kalėjimu.

Pakartotinai leisti panašaus turinio nurodymai liudija, kad atgarsį į juos tekdavo laukti ilgai ir kantriai. Kitaip tariant, tai rodo, kad į švaros palaikymą kapinėse ir aptvėrimus buvo žiūrėta pro pirštus, nes greičiausiai tai nebuvo pirmosios ir svarbiausios parapijos spręstinios problemos. Antai 1569 m. Sembos vyskupijos dalį vizitavęs vyskupas Joachimas Mörllinas daugelyje parapijų aptiko neaptvertas kapines ir jose besimėtančius žmonių kaulus, kurie buvo iškastisenose kapavietėse be laidojant naujai mirusius. Paliepta išbarstytus kaulus surinkti ir sudėti į tam skirtus pastatėlius, o kapines aptverti. Iš 1683–1684 m. Klaipėdos valsčiaus parapijų vizitacijų aiškėja, kad tuomet daugiausia buvo aptvertos kapinės prie bažnyčių, o kaimų kapinės dažniausiai buvo visiškai atviros ir, kaip

pasakyta vizitatoriaus, pikta, kai po kapines siaučia kiaulės.

Lėbavimas per laidotuves - pagonybės palikimas

Laidotuvės, kaip ir krikščionys ar vestuvės, buvo susijusios su nemenkėmis pinigėmis išlaidomis. Valdžia stengėsi pavaldinius apsaugoti ne tik nuo demoralizuojančio nesaikingo lėbavimo ir vaišingumo, bet ir siekė įdiegti tam tikrus saugiklius, kad pavaldiniai dėl per didelio išlaidavimo nenu-skurstų. Krikščionų ir vestuvių atvejais buvo ribojamas svečių skaičius, patiekalų asortimentas, šventimo dienų trukmė. Laidotuvėse lėbauti ir girtuokliuoti buvo uždrausta jau 1568 m. Bažnyčios nuostatuose, draudimas pakartotas 1639 m. vizitacijos potvarkyje. Įsakas, draudžiantis laidotuvių metu rengti šermenis, pokylį ar alaus gėrimą, pakartotinais būdais išleistas 1711 m. Pabrėžta, kad toks paprotys yra kilęs iš pagonybės, visiškai prietaringas, jį būtina išgyvendinti. Moralizuota, kad mirusiojo paliktas turtas negali būti išeikvotas apsirijimui ir išgertuvėms. Vietoj to įsakymai rekomenduota ugdyti saikingumą ir blaivumą. Pažeidėjams už tai buvo grasoma didelėmis pinigėmis bausmėmis: nuo 50 iki 100 markių. Negalintiems susimokėti, bausmė turėjo būti pakeista kirkiais: už 1 markę – 10 kirčių. Kulmiškiams buvo numatyta net bokšto bausmė.

Susirūpinus, kad įvairaus luomo ir padėties asmenys per daug išlaidauja savo artimųjų laidotuvėse ir dėl to puola į vargus ir skolas, 1747 m. buvo išleistas potvarkis, nustatęs laidotuvėms galimas išleisti pinigų sumas. Buvo išskirta keletas kategorijų: 1) mirusio bajorijos ir aukštuomenės atstovo laidotuvėms nebuvo galima išleisti daugiau nei 300 reichstalerių; 2) mažiau pasiturinčiam ir ne tokios aukštos padėties bajorui – iki 200; 3) ne bajorui, tačiau užemšiam aukštas pareigas, – iki 150; 4) visiems kitiems asmenims, kurie nebuvo aukštos padėties – iki 100 reichstalerių; 5) jei mirusysis nepaliko pinigų laidotuvėms, tai dalį jo turto pardavus iš varžytinių, bajoro laidotuvėms buvo galima skirti ne daugiau kaip 50, aukštos padėties miestiečiui, taip pat pirkliui, menininkui – 30, paprastam miestiečiui – 10 reichstalerių.

Ir mokesčiai

Pradines, tačiau nebūtinai pagrindines, laidotuvių išlaidas sudarė tam tikri nustatyti mokesčiai Bažnyčiai. Pirmiausia parapijiečiai buvo apmokestinami už laidojimo vietą kapinėse. Pasak D. H. Arnoldto, kaip gyvieji už savo vietą bažnyčioje turi mokėti (turima omenyje suolų nuoma), taip pat reikia mokėti ir už mirusiuosius: kas nori būti palaidotas bažnyčioje arba šventoriuje, už tai turi sumokėti nustatytą vadinamąjį žemės mokesčių (Erdgeld). Šio mokesčio dydis krašte įvairavo. Miestuose jis buvo nustatomas atskirais potvarkiais, pvz., 1585 m. Karaliaučiaus senamiesčiui patvirtinta laidotuvių tvarka. Už norą pasilaidoti vienoje iš garbingiausių vietų – bažnyčioje reikalauta atitinkamai ir sumokėti: už vyresnį negu 12 metų asmenį – 20 markių, o už jaunesnį negu 12 metų – 10 markių; atitinkamai 8 ir 4 markės – už kapavietes šventoriuje esančiose kapinėse.

Pamario pagrindinės mokyklos pradinukai pasinėrė į profesijų pasaulį

Penktadienį Pamario pagrindinės mokyklos 4f klasėje sklandė džiugios nuotaikos. Nekantraudami vaikai laukė klasės valandėlės, kurios metu atvykę jų tėveliai pasakojo apie savas profesijas. Juk taip svarbu, kad mokinių tėvai dalyvautų ugdymo procese, tai skatina vaikų norą mokytis, įgyti daugiau žinių, o tokie užsiėmimai – puiki skatinamoji priemonė.

Gerda BELOKOPYTOVA

Pravėrus ketvirtokų klasės duris labiausiai buvo pastebimi švytintys vaikų veidai. Tai puikus įrodymas, kad ugdymo procesas, pripildytas neeilinių veiklų, mokiniams yra ypatingas. Mokinių auklėtoja Jolanta Kutkienė visuomet stengiasi, kad klasės valandėlės mokiniams būtų išskirtinės. Jų metu vaikai ir vaidina, ir skaito knygas, ir žaidžia žaidimus, sako vienas kitam komplimentus ir t.t. „Noriu, kad vaikai klasės valandėlių lauktų, kad jos išsiskirtų iš visų kitų pamokų, būtų įdomios mano mokiniams“, - pasakojo mokytoja Jolanta. Mažuose klasės suoluose tą dieną įsitaisė ir Martyno, Karolinos bei Erikos tėveliai – Daiva Arlauskienė, Laima Jautakienė ir Laimonas Rimkus, kurie papasakojo apie savo profesijas ir su jomis supažindino mokinius. Ką gali žinoti, galbūt tai ateityje paskatins kurią nors

iš šių profesijų pasirinkti.

Kad tėveliai pamirštų nerimą, mokiniai juos „apipylė“ komplimentais. O tuomet pirmasis savo profesiją pristatė L. Rimkus iš Šilutės. Jis dirba UAB „Biofuture“, visiems gerai žinomoje bioetanolio gamykloje. 13 metų joje dirbantis vyras puikiai išmano savo darbą bei visą įstaigos veiklą su kuria supažindino ir mokinukus. D. Arlauskienė iš Vileikių mokiniams pasakojo apie prekybininkės darbą. Kadangi moteris yra ir smulkioji ūkininkė, pasakojo apie šią savo veiklą. Taip pat vaikus supažindino su duonos atsiradimo keliu, pademonstravo, kuo skiriasi vištos bei anties kiaušiniai. Vaikus vaizdingas pasakojimas išties sudomino. Dar viena mamytė L. Jautakienė iš Macikų pasakojo apie savo socialinės darbuotojos pareigas Macikų socialinės globos namuose. Savo pasakojimą iliustravo nuotraukomis iš globos namų gy-

4f klasės mokiniai išgirdo bendrąsias tėvelių Laimos, Daivos bei Laimono pasakojimus apie profesijas. Vaikai buvo mokomi, kaip reikia pagarbiai elgtis su įvairių negalių turinčiais žmonėmis.

Ketvirtokai buvo labai dėkingi tėveliams už išsamius savo profesijų pristatymus, džiaugėsi, kad tėveliai noriai dalinasi savo patirtimi.

„Smagu, kad mano klasės tėveliai mokykloje jau nesijaučia kaip svečiai, jie jau tapo mūsų bendruomenės dalimi. Tai labai padeda vaikams, skatina juos dar labiau stengtis pamokų metu“, - pasakojo mokytoja Jolanta.

Šiuo metu, kai daugelis vis kaž-

kur skuba, yra pasinėrę į savo darbo rūpesčius, vaikams skiria vis mažiau laiko tikėdamiesi, jog jie mokykloje gauna visą reikiamą priežiūrą. Bet tik glaudus mokytojų, mokinių ir jų tėvų bendravimas ir bendradarbiavimas skatins mažųjų norą tobulėti.

Ekstremalų šturmas „Ledo ralyje 2014“

Atkelta iš 1 p.

są dieną, apie šešias valandas, tačiau čia nei dalyviams, nei žiūrovams laikas neprailgo. Žiūrovai ne tik stebėjo ledo trąsoje besirungiančius ekstremalus, bet ir vaišinosi karštais gėrimais, skrudino ant kepsninių dešreles, šašlykus. Susirinkusieji taip pat galėjo pasigėrėti ir kartas nuo karto dangų perskrodžiančiu lėktuvu – savo virtuoziskumą pilotas de-

monstravo praskrisdamas tiesiog virš žiūrovų ir lenktynių dalyvių galvų.

Lenktynėse ant ledo neišvengta ir incidentų – du keturračiai apsisvertė, laimėi, vairuotojai ir žiūrovai sužalojimų išvengė. Visas varžybas stebėjo ir suteikti pirmąją pagalbą buvo pasiruošę Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro Greitosios medicinos pagalbos

Nuotraukos Evelinos Maliauskaitės ir www.facebook.com/skabeikisphoto darbuotojai.

Be abejonės, vairuotojai ekstremalai ledo trąsoje rungėsi ne vien dėl malonumo, bet ir siekė tapti geriausiais. Sėkmingiausiai pasirodžiusiems buvo įteikti prizai, kuriuos įsteigė asociacija „Šilutės greitis“ ir Seimo narys Kęstas Komskis. Žinoma, tarp dalyvių iš įvairių Lietuvos rajonų ralyo važiavosi prizines vietas pavyko užimti ir ne

vienam šilutiškiui. Priekine ašimi varomų automobilių kategorijoje I vieta atiteko Kornelijui Jakui, keturračių (bagių) kategorijoje I vieta atiteko asociacijos „Šilutės greitis“ pavaduotojui Kęstučiui Valančiui, II vieta – Aurimui Šlajui. Motokroso kategorijoje su retro motociklais I vieta atiteko Mariui Saudargui, II vieta – Vytautui Degučiai, III – Remigijui Šleiniui.

Paskelbtas geriausiųjų Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos sportininkų dešimtukas

Švėkšnos „Saulės“ gimnazijoje jau 49-erius metus renkamas geriausių sportininkų dešimtukas pagal pasiektus rezultatus tarptautinėse, respublikinėse, rajono ir gimnazijos varžybose.

Geriausiu 2013 m. sportininku išrinktas **Viktoras Jurkaitis**, pasiekęs labai aukštą pirmo atskyrio rezultatą šuolyje į aukštį (1,93 m), Lietuvos mokinių olimpinio festivalio sidabro medalio laimėtojas, respublikinių ir rajono varžybų nugalėtojas ir prizininkas.

Antras liko **Egidijus Valius**, puikiai finišavęs Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo mokyklų varžybose ir Lietuvos mokinių Olimpino festivalio BLM varžybose Šiauliuose 400 m distancijoje. Geriausias rezultatas - 52,9 s.

Trečias - **Romanas Loginov**, puikiai dalyvavęs Lietuvos jaunių pirmenybėse Marijampolėje ir Šiauliuose, Pasaulio lietuvių žaidynėse Klaipėdoje, rajono metikų pirmenybėse, šventinėse varžybose Švėkšnoje ir metimų trikovės varžybose. Jo geriausias rezultatas ieties metime - 51,35 m ir šuolyje į aukštį - 1,75 m.

Ketvirtas - **Tomas Viskintas** - šuolininkas ir bėgikas (100 m-11,4 s, tolis-6,30 m, trišuolis-13,97 m). Iškovojo bronzos medalį Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo mokyklų varžybose Šiauliuose, II v. jaunimo grupėje Lietuvos rajonų žiemos pirmenybėse Panevėžyje.

Penktas - **Dovydas Būdvytis** - bėgikas (1000 m-2:45,4 min.), iškovojęs bronzos medalį Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo mokyklų varžybose Šiauliuose.

Šešta vieta atiteko **Kamilei Ambrozaitei** - Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo mokyklų varžybose Šiauliuose čempionė (1,47 m), rajono ir gimnazijos varžybų nugalėtoja.

Septintą vietą laimėjo **Linas Starkutis** - I a. šuolininkas į aukštį (1,85 m), iškovojęs bronzos medalį Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo mokyklų varžybose Šiauliuose, šuolininkų varžybose Šilalėje, šventinėse varžybose Švėkšnoje. Vienas geriausių gimnazijos krepšininkų. Aštunta buvo viena geriausių rajono ir apskrities krepšininkų Livija Kaktaitė. Ir

lengvaatletė - mokanti ir šokti į aukštį, ir mesti ietį, ir puikiai bėganti.

Devinta vieta teko **Bernardui Bliūdžiui** - puikiam šuolininkui (1,80 m), rajono ir gimnazijos varžybų nugalėtojui ir prizininkui.

Dešimtuką baigė **Kazys Bočkus** - perspektyvus metikas (rutulys-14,44 m, diskas-33,66 m), kuris jau džiugina gerais rezultatais rajono ir respublikinėse varžybose.

Geriausios gimnazijos komandos vardą iškovoję berniukai, laimėję II vietą Lietuvos mokinių olimpinio festivalio kaimo mokyklų

varžybose (V.Jurkaitis, E.Valius, D.Būdvytis, T.Viskintas, L.Starkutis).

Mokyklos auklėtinio Klaipė-

dos apygardos teismo pirmininko Arvydo Daugėlos piniginis prizas, skirtas bėgikui, atiteko daugiausiai ir geriausiai bėgančiam vidutinius ir ilgus nuotolius Dovydui Būdvychiui.

Švėkšnos seniūno A.Šepučio apdovanojimai teko ir mokytojams, ir mokiniams. Pavaduotoja pažadėjo geriausiems ekskursiją, o Šilutės savivaldybės mero pavaduotojas V.Pozingis ir Seimo narys R.Žemaitaitis palinkėjo visiems visokeriopos sėkmės ir pagal galimybes padėti sportuojantiems ir gimnazijai.

Gimnazijos informaciniame centre taip pat buvo rodomos varžybų akimirkos, vyko sportinė viktorina, buvo įteiktos olimpietės I. Jakubaitytės taurės ir medaliai metikų trikovės varžybų nugalėtojams ir prizininkams. Geriausi sportininkai apdovanoti taurėmis, prizais, diplomais, o konkurso nugalėtojas piniginių prizų, žymiam treneriui Antanui Šertvyčiui atminti. Jis mokėsi ir sportavo Švėkšnos vidurinėje mokykloje, o vėliau treniravo Olimpinių žaidynių 1500 m bėgimo prizininkę bėgikę Laimą Baikauskaitę. Prizą įsteigė jo klasės draugas P.Jogėla, o jam mirus, tradiciją tęsia šiauliečiai žmona ir sūnus Judita ir Paulius Šertvyčiai.

Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos informacija

Lošimas Nr. 931

Data: 2014-02-09

Skaiciai: 46 08 27 74 61 48 10 41 43 14 68 69 32 39 06 38 58 25 67 70 51 64 19 04 53 50 31 63 22 42 62 03 36 16

71 (keturi kampai)

45 75 47 18 29 (eilutė)

34 26 49 17 02 (ištrižainės)

15 13 (visa lentelė)

Afrikinis kiaulių maras pamarių gali pasiekti po pusmečio

Atkelta iš 3 p.

tipas, kuris užfiksuotas šernų tarpe Baltarusijoje. Įstaigos specialistai tą dieną supažindino su biosaugos priemonėmis, kurios yra taikytinos ir naudojamos, kad liga nepatektų į kiaulių auginimo vietas ar užkratą nepilistų. „Jei matysime, kad kas nesilaiko, ar ignoroja biosaugos reikalavimus, taikysime pačias griežčiausias turimas sankcijas, - teigė E. Ciparis. - žinokite, kad užkrato pradžia bus ieškoma prokuratūros pagalba. Virusą pernešiotojai gali būti ir žmonės, ir paukščiai, ir erkės, ir transportas. Todėl ūkininkams privalu saugoti savo turta, kad netaptume užkrato pernešiotojai“.

Vyriausioji veterinarijos gydytoja-inspektorė Vitalija Krunytė pristatė kasdienės biosaugos bei biosaugos protrūkio metu gyvulių laikymo vietose reikalavimus. Nuo 2013 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo nauji reikalavimai. Lankantis gyvulių laikymo vietose būtina vienkartinė arba švari apranga: vienkartinės pirštinės, apavas, prijuostė, kepuraitė. Teritorija turi būti aptverta tvora. Naudojamos priemonės, įrankiai turi būti švarūs ir dezinfekuoti. Protrūkio metu pri-

valoma naudoti tik vienkartinės priemonės, įrankius dezinfekuoti. Susirinkusiems pristatyti ir rizikos veiksniai, tokiais įvardyti: gyvulių šėrimas maisto atliekomis, pašalinių atliekų laikymas, transporto priemonių, kuriomis vežami gyvuliai, dezinfekavimas. Taip pat draudžiama: kiaules laikyti lauke, prekyba gyvomis kiaulėmis. Taip pat perspėjo, kad visi šernai, esantys aptvaruose, privalo būti paskersti. Tiesa, tokių aptvarų mūsų rajone nėra.

Vyriausiasis veterinarijos gydytojas-inspektorius Vytautas Verbus susirinkusius supažindino su transporto priemonių, kuriomis vežami gyvuliai, dezinfekcinėmis priemonėmis. Pasak jo, transporto priemonių konteineriai, kuriuose vežami gyvuliai, turi būti saugūs, kad gyvuliai nesusižeistų, bei sandarūs, kad neiškristų mėšlas, pašarai ar pakratai. O pervežus gyvulius likę daiktai turi būti sunaikinti. Taip pat turi būti pildomi specialūs pervežimo žurnalai, kuriuos reikia saugoti vienerius metus.

Vyriausioji veterinarijos gydytoja-inspektorė Rasa Šarkienė pristatė gyvulių maisto produktų ženklinimo reglamentavimo naujais pakeitimais.

Susitikimo metu prekybininkai teiravosi, ar galima prekiauti malta mėsa. Anot E. Cipario, jei mėsa sumalama tiesiogiai žmogui matant, tuomet tokia prekyba galima.

Susitikimas Savivaldybėje

Vasario 6 dieną dėl afrikinio kiaulių maro grėsmės rajono gyvuliams buvo organizuojamas susitikimas ir Šilutės r. savivaldybėje. Čia į ekstremalių situacijų neeilinį komisijos posėdį susirinko ne tik miškininkai, medžiotojai, gamtosaugininkai, įvairių institucijų vadovai, bet ir visų Šilutės rajono seniūnijų seniūnai. Juk visiems turi būti aiški situacija bei žinomi veiksmai, kaip užkirsti kelią maro plitimui.

Prieš kelis mėnesius jau buvo atliktos pratybos dėl pasirengimo galimam afrikinio maro protrūkiui, todėl kiekviena institucija žino savo veiksmus protrūkio rajone atveju. Posėdžio metu valstybinis veterinarijos inspektorius E. Ciparis susirinkusiems pristatė ateinančią užkrato grėsmę, pateikė informaciją, kokių atsargumo priemonių reikia imtis, kad užkratas nepatektų į pamarių. Pasak special-

Šilutės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos viršininkas E. Ciparis bei kiti specialistai dėl afrikinio kiaulių maro grėsmės kalbėjo su žalia skerdiena ir jos gaminais prekiaujančiais prekybininkais.

to, plitimo atveju afrikinis kiaulių maras rajoną pasiektų per 6-12 mėnesių. Tuomet reikėtų naikinti ne tik laukinių šernų, bet ir žmonių auginamų kiaulių populiaciją.

Itin karštų diskusijų neeilinio posėdžio metu sulaukta dėl gaišėnų deginimo maro protrūkio metu. Svarstyti įvairūs variantai, vis dėl-

to rajone esančios katilinės nėra pritaikytos tokiems veiksams, to daryti nepatartu ir gamtosaugininkai. Pastarųjų pasiūlyta išeitis – sutartis su termofikacine elektrine „Fortum Klaipėda“, kuri degina komunalines šiukšles. Kol kas Šilutės rajonas saugus, tačiau ar ilgą?

Stoniškietei N. Barkauskienei – apdovanojimas už nuopelnus Pagėgių kraštui

Buvusi Stoniškių pagrindinės mokyklos fizikos mokytoja, ilgametė direktoriaus pavaduotoja Nina Barkauskienė itin kukli moteris, nemėgstanti girtis savo gyvenimo pasiekimais. Tačiau jos pavyzdinę ilgametį 45-erių metų trukusį pedagoginį darbą bei aktyvų dalyvavimą Pagėgių savivaldybės visuomeniniame gyvenime įvertino kiti ir Vasario 16 d. jai bus įteiktas medalis „Už nuopelnus Pagėgių kraštui“.

Evelina MALIAUSKAITĖ

Nors Nina ir gūžtelėjo pečiais vis kartodama, kad tiesiog dirbo tai, ką turėjo dirbti ir nieko ypatingo nenuveikė, tačiau pripažino, jog vis dėlto labai džiugu, kad ją jau išėjusią į pensiją prisimena, pagerbia. „Jaučiuosi tiesiog pakylėta, tačiau dūšioje galvoju, kad vis dėlto nesu verta šio apdovanojimo“, – sakė Nina.

Pradžia buvo be galo sunki

Nina, o daugiau visiems žinoma kaip Saulė, gimė Baltarusijoje. Jos tėtis buvo baltarusas, pavardė Solnce (lietuviškai – saulė). Būtent dėl šios pavardės jau besimokančią Niną visi praminė Saule ir taip vadina iki šiol. Kai Nina buvo dar kūdikis, vos 8 mėnesių, jos tėtis žuvo kare. Tad Ninos mama 11 metų buvo našlė, gyveno kartu su dukrele Klaipėdoje. Čia Nina visą vaikystę praleido ir vidurinę išsilavinimą įgijo. Po 11 vienvės metų jos mama sutiko kitą vyrą ir susilaukė dar trijų vaikų. Baigusi mokyklą Nina išvyko į Vilnių studijuoti. Čia įstojo į tuometį Vilniaus Pedagogikos institutą (dabar Lietuvos Edukologijos universitetas) ir mokėsi fizikos bendrąją discipliną specialybės. Studijos sekėsi tikrai neblogo, tačiau pablogėjęs sveikatai Ninai teko pasiimti akademines atostogas. „Kai grįžau, mano specialybės jau nebebuvo. Tad baigusi universitetą įgijau fizikos ir astronomijos diplomą“, – pasakojo Nina. Vos baigusi mokslus dar visai jauna mergina gavo paskyrimą į Pagėgių vidurinę mokyklą. „Atvykau į Svetimo skyrių ir ten man pasakė, jog manęs labai laukia ir pageidauja mokyklos Stoniškiuose direktorius. Kaip šiandien prisimenu, atvykau į Stoniškius, gyvenviečių beveik nebuvo, žmonių taipogi, nežinojau, net kur mokyklą rasti. Ėjau, ėjau nuo autobusų stotelės ir priejau mokyklą – o tuščia, o nyku“, – prisiminimai dalinosi moteris. Ir dabar ji prisimena, kaip tada grįžo pas mamą į Klaipėdą apsipylusi ašaromis ir pasakė, kad padirbs trejus metus ir tikrai Stoniškiuose nebeliks. „Kiekvieną šeštadienį lėkdavau pas mamą į Klaipėdą – būdavo tikras džiaugsmas, atgaiva. Taip pusę metų prasikankinau, daugybę ašarų išliejau, o vėliau apsipratau, įnikau į darbus ir visai gerai pasidarė“, – sakė Nina.

Pasilikti privertė užgimusi meilė

Praėjus tiems trijų metų metams, kuriuos Nina žadėjo atidirbti Stoniškių mokykloje ir išvykti, ji taip ir nebeišvyko. Dabar ji pati svars-

to, kad, matyt, taip buvo nulemta likimo, jog Stoniškiuose ji sutiko savo mylimą vyrą, grįžusį iš armijos. Pora susilaukė dviejų vaikų – dukros ir sūnaus. Dabar Nina jau ir keturis anūkus turi. Gaila, bet prieš šešerius metus Ninos vyrą parkludė sunki liga – gerklės vėžys. Moteris liko našlė, bet šiandien tik geriausiais žodžiais savo vyrą mini. „Savo vyrą niekada negalėjau skųstis. Jis niekada nenuskriaudė manęs nei vienu savo piršteliu. Buvo labai mandagus, kultūringas, visad mane saulyte vadino. Vaikai niekada negirdėjo iš jo lūpų nei vieno blogo žodžio, keiksmažodžio“, – pasakojo Nina. Taigi išimylėjusi ir sukūrusi šeimą Nina jau visai nebenorėjo išvykti, tad liko dirbti Stoniškių mokykloje ir čia pradirbo net 45-erių metus, didžiąją dalį jų mokyklos direktoriaus pavaduotojos pareigose.

„Dirbau tai, ką reikėjo“

Nors Vasario 16-ąją Nina bus apdovanota už nuopelnus Pagėgių kraštui, tačiau kukli ir nemėgstanti girtis moteris tikina, kad visai nesijaučia to verta.

Darbas direktoriaus pavaduotojos pareigose Ninai buvo tikras iššūkis. „Tada buvo net trys mokyklos pastatai. Mokinių per 700. Ir visoms klasėms reikėjo tvarkaraščius sudaryti, o dar ir pamokas reikėdavo sudėlioti taip, kad mokytojams ir mokiniams nereikėtų pirmyn-atgal po tris pastatus lankyti. Miegodavau tada po dvi valandas per parą“, – pasakojo Nina. Kiek vėliau Stoniškiuose buvo įkurtas tvarkaraščio sudarymo metodikos konsultacinis centras. Ir čia moteris darbavosi – padėdavo atvykusioms naujoms pavaduotojomis iš įvairių mokyklų, paaiškindavo, kaip sudaryti tvarkaraščius. „Kol buvau jauna, atrodo, daug dirbau. Ir Moterų tarybai priklausiau, ir krikštynas, vardynas vesdavau.

70-ojo jubiliejaus proga N. Barkauskienę sveikino Stoniškių pagrindinės mokyklos bendruomenė.

Dvejus metus, buvusio mokytojo Broniaus Bagdono padedama, vesdavau ir mokyklos jubiliejaus šventę. Rašydavau scenarijus, prašydavau lėšų – ką reikėjo, tą ir dariau, nėra čia ko ir girtis“, – kuklinosi Nina. Savo darbe moteris visada vadovaudavosi keliais principais: niekada „nesinešti“ į darbą blogos nuotaikos iš namų, nes pašaliniai žmonės nekalti, kad tau nesiseka, niekada nepavydėti kitiems, visada ištiesti pagalbos ranką, niekada piktai su kitais nešnekėti. „Geras žodis žmogų gydo“, – tikino moteris. Nina sakė, kad yra labai dėkinga visam Stoniškių pagrindinės mokyklos kolektyvui, jog visada pavykdamo rasti bendrą kalbą, geru ju susitarti bei niekas jai niekada neprieštaruodavo.

Sveikino su 70-uoju jubiliejumi

„Ateina tas laikas, kai jauti, kad nebegali dirbi. Suvoki, kad jau viskas padaryta, viskas išseikvota. Tad nebelieka prasmės dirbti, kai jau matai, kad nebegali padaryti tiek, kiek anksčiau galėdavai“, – tikino Nina. Dabar, kai jau nebedirba mokykloje, Nina vis dar saugo visus savo dokumentus, santraukas, ištraukas. „Dukra man visa sako, mama, kam tau reikalinga tokia krūva popierių, juk jau vis tiek nebedirbsi. Bet vis gaila išmesti, atrodo, kad dar kada prireiks“, – juokėsi moteris. Dienas dabar ji leidžia kūrėdama krosnį, skaitydama knygas, sprendama kryžiažodius, taip pat neretai vyksta į Klaipėdą padėti savo dukrai, vis anūke pagloboja. „Negaliu sėdėti be darbo. Turiu nuolat judėti, veikti, domėtis – tokia jau esu“, – tikino Nina.

Visai seneniai, sausio 23-ąją dieną, moteris atšventė ir savo 70-ąjį jubiliejų. Šia gražia proga pa-

sveikinti Ninos nepamiršo ir Stoniškių mokyklos bendruomenė, kurie pasikvietė jubilieje į mokyklą ir gimtadienio proga palepino gelėmis, dovanomis. Pasveikinti savo buvusią fizikos mokytoją atvyko ir Pagėgių savivaldybės vicemeras Vytautas Stanišauskas. „Labai

džiaugiuosi visu man skiriamu dėmesiu, nors ir nesijaučiu tokia nuopelninusi“, – vis kuklinosi Nina. Dabar ji su nekantrumu laukia Vasario 16-osios, kada iškilmingoje ceremonijoje jai bus įteiktas apdovanojimas už nuopelnus Pagėgių kraštui.

Šachmatų turnyras Leono taurei laimėti

Šeštadienį, vasario 8 dieną, Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazijos gimnastikos salėje vyko šachmatų turnyras Leono taurei laimėti. Tai jau 4 metus iš eilės vykstantis turnyras, į kurį renkasi šio žaidimo entuziastai. Pagėgiškio, ilgamečio šachmato žaidėjo Leono Jakučio įsteigtai taurei laimėti susirinko 8 žaidėjai. Surinkęs 7 taškus 2014 metų turnyro nugalėtoju tapo R. Ambarcumian, antroji vieta atiteko T. Urbonavičiui (5 taškai), trečiaji vieta, surinkę vienodą taškų skaičių, pasidalino 3 žaidėjai: S. Pūkys, J. Gėrika ir L. Jakutis.

Vasario 15 dieną Algimanto Mackaus gimnazijos gimnastikos salėje organizuojamas šachmatų turnyras Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 96-osioms metinėms paminėti. Visus norinčius dalyvauti turnyre, mielai prašome, prisijungti.

VŠĮ „Sporto ir turizmo centras“ informacija

Vasario 13 d. Pagėgiuose, prie „Gelsvės“ vaistinės (Vilniaus g. 38) esančiame gydytojo kabinete, Klaipėdos universitetinės ligoninės gydytojas urologas, medicinos mokslų daktaras Mindaugas DANILEVIČIUS konsultuos moteris ir vyrus inkstų, šlapimo pūslės, lytinių sutrikimų bei šlapimo nelaikymo klausimais. Atliekamos ekoskopijos nauju ekoskopu.

Registracija telefonu 8 657 89 603.

Nuolaidos!

M

Pagėgių vairavimo mokykla

Renkamos naujos B kategorijos, E-95 ir vairuotojų, pažeidusių KET, grupės.

Registracija bei informacija:
8 652 82 609, 8 606 10 852.

Mes siūlome:

- * nemokamą naujausių KET mokymosi kompiuterinę programą;
- * naują praktinio vairavimo mokymo aikštelę Pagėgiuose;
- * naujus praktinio vairavimo mokymo automobilius;
- * 60 akademinį valandų teorijos mokymo ir 30 akademinį valandų praktinio vairavimo mokymo Tauragėje.

Šiluma kaulų nelaužo. O šaltis?

Mokslininkai ilgokai gyvė šilumą, laikydami ją tinkamiausia terpe organizmui, tačiau, priekabiau ištyrę šalčio poveikį sveikatai, jie išsiaiškino, kad naudingesnė yra žema temperatūra.

Žiemos vaikai - sveikiausi

Priešingai vyraujanti nuomonei, žmonės dažniau serga ne per šalčius, o per atlydžius ir drėgnus sezonų kaitos orus. Mat šaltis dezinfekuoja orą, naikindamas mikrobus, virusus ir alergenus bei kondicionuoja jį, išvalydamas žalingas sveikatai dalelytes.

Taip pat žinoma, kad žemos temperatūros suaktyvina apsaugines organizmo jėgas. Iš dalies tai paaiškina mokslo neįrodytas, bet pediatrams seniai žinomas faktas – žiemą gimę vaikai yra patys stipriausi ir sveikiausi. Nieko nenustebinsi, pasakęs, kad visavertis miegas yra sveikatos ir geros nuotaikos laidas, o juk būtent žiemą žmonės išsimiega geriausiai.

Otavos mokslininkai išsiaiškino, kad žiemą gerai miegama ne tik dėl to, kad naktys yra ilgos ir tamsios, o tamsioje gausiai gaminasi miego hormonas melatoninas, garantuojantis gilų miegą. Pasirodo, gerai išsimiegoti padeda ir šaltis už lango – vėsesnėje patalpoje geriau išsimiegama. Šaltas oras naudingas net žmogaus psichikai, jis stiprina imunitetą ir gerina medžiagų apykaitą.

Vyrai dėmesingesni per šalčius

Žemos temperatūros palaiko vegetatyvinės nervų sistemos tonusą, o ji yra atsakinga už apsaugą nuo stresų. Žmonės puola į depresiją, sukelia karus ir revoliucijas dažniausiai pavasarį ir rudenį, o žiemą būna ramesni, optimistiškesni ir išlaiko dvasios pusiausvyrą.

Manoma, kad griozdiški žiemi-

Žema temperatūra suaktyvina kraujotaką ir stimuliuoja biologinį ląstelių aktyvumą. Todėl po pasivaikščiojimų oda tampa skaistesnė ir elastingesnė bei įgyja rausvą atspalvį.

Šaltis padeda:

- Kai skauda galvą – ledo kubelių kompresas susiaurins išsiplėtusius kapiliarus ir skausmas atlėgs.
- Nuo mėlynių – greitai atskratyti mėlynės padeda šaltas kompresas. Svarbiausia – šalčiu pasinaudoti nedelsiant!

- Kai skauda gerklę – amerikiečiai šalčiu gydo net anginą, mat yra įsitikinę, kad jis sumažina patinimą ir turi anestetinį poveikį.
- Kai skauda sąnarius - lokalus nepernelyg ilgus šalčio poveikis sumažina patinimą, uždegimą ir skausmą.

niai drabužiai neleidžia moterims sublizgėti grožiu. Nesąmonė – Harvardo universiteto mokslininkai įrodė, kad būtent žiemą vyrai laiko moteris ypač patraukliomis. Paaiškėjo, kad šaltuoju metų laiku vyrų organizmas gamina žymiai

daugiau vyriškųjų hormonų, o šie verčia juos būti ypač dėmesingus moterims. O ir jos šaltyje pražysta. Žema temperatūra suaktyvina kraujotaką ir stimuliuoja biologinį ląstelių aktyvumą. Todėl po pasivaikščiojimų oda tampa skaistes-

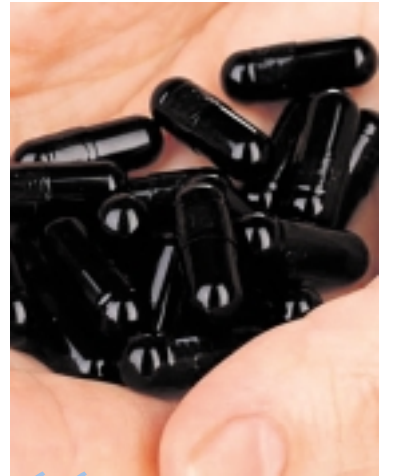
nė ir elastingesnė bei įgyja rausvą atspalvį.

Juk ne šiaip sau kosmetologai pataria rytais prausti šaltu vandeniu ir patrinti veido bei kaklo odą ledo gabalėliais. O profesionalioji kosmetologija taiko krioprocedūras, kurios suaktyvina ląstelių medžiagų apykaitą ir tiesiog trinte nutrina raukšleles nuo moterų veidų.

Sėdėti per šalčius namuose tikrai neverta. Pasivaikščiojimai, o ypač aktyvus žiemos sportas (slidės, pačiūžos ir t.t.) suaktyvina kraujotaką ir palaiko raumenų tonusą. Todėl juos ir rekomenduoja medikai, kaip būdus išsaugoti sveikatą ir grožį bei prailginti gyvenimą.

Anglis – universalus sorbentas

Nuo neatmenamų laikų gydymui plačiai naudojamą aktyviają anglį norintieji sulieknėti staiga sumanė panaudoti šiam šventam tikslui. Tačiau medikai perspėja, kad tam ji visiškai netinka ir pataria anglį naudoti tik pagal paskirtį.

Aktyvioji anglis virškinamajame trakte „suriša“ ne tik toksines, bet ir daugelį organizmui naudingų medžiagų – fermentus, vitaminus, amino rūgštis ir kt., todėl jos galima vartoti tik keletą dienų

Svarbu:

Naudojant aktyviają anglį negalima kartu naudoti jokių kitų preparatų, nes jie neišvengiamai bus sorbuojami anglies, tuo pačiu sumažindami jos galimybes nukenksminti nuodus.

Anglis kaip sorbento naudojimas efektyviausias pirmąsias 12 valandų po apsinuodijimo. Svarbiausia, kad anglies neišsiurbia skrandžio ir žarnyno sienelės ir jį lengvai pasišalina įprastu būdu.

Dažniausiai aktyvioji anglis naudojama kaip universalus sorbentas apsinuodijus įvairiais vaistais, augaliniais nuodais ir chemikalais. Išimtyms – apsinuodijimai stiprios koncentracijos rūgštimis, cianidais, geležies preparatais. Tokiais atvejais aktyvioji anglis naudojama skrandžiui praplauti (1 šaukštas anglies miltelių vienam litrui vandens) ir geriamas 20-30 g anglies bei 80-100 g vandens mišinys. Jį reikia gerti prieš ir po skrandžio praplovimo.

Aktyvioji anglis padeda ir nuo meteorizmo, dispepsijos, kolitų, esant padidėjusiam skrandžio rūgštingumui. Tačiau šis preparatas nėra tinkamas ilgalaikiam, nuolatiniam naudojimui. Paprastai jis geriamas tik keletą dienų. Mat aktyvioji anglis virškinamajame trakte „suriša“ ne tik toksines, bet ir daugelį organizmui naudingų medžiagų – fermentus, vitaminus, amino rūgštis ir kt. Be to, paskutiniai tyrimai parodė, kad ilgalaikis šio preparato vartojimas gali sukelti nepageidautiną toksinį efektą – pykinimą, vėmimą ir kitus nemalonius šalutinius reiškinius.

Orų permainingas žada gripą

Žiema atneša ne tik sezoninę depresiją, bet ir sezoninio gripo epidemijas bei kvėpavimo takų virusines infekcijas, paprastai vadinamas peršalimu.

Išvengti sunku

Gydytojai teigia, kad apsisaugoti nuo respiratorinių ligų praktiškai negali niekas. Net skiepijimas padeda anaipol ne visada. Neišgelbės nuo peršalimo ir maisto papildai bei vitaminai. Tad ar verta kalbėti apie „bobutės“ receptus – ropę su medumi, tarkuotą česnaką. Visų svarbiausia laiku susigriebti ir, vos pajutus pirmuosius gripo ar kvėpavimo takų infekcijos požymius, pradėti teisingą gydymo kursą. Antraip galima sulaukti rimtų komplikacijų.

Jeigu gripas neteisingai gydomas ar neišgydomas iki galo, jis gali tapti visos ligų „puokštės“ priežastimi.

Antrinė bakterinė infekcija. Ligos metu kvėpavimo takai blogai atsikrato bakterijų, kurios pradeda aktyviai daugintis ir dažnai sukelia tokias komplikacijas kaip rinitas, bronchitas ar pneumonija.

Lėtinių ligų paūmėjimas dėl sumažėjusio imuniteto.

Negrižtami širdies ir kraujagyslių pažeidimai, kurie sukelia

širdies ir kraujagyslių ligas – miokarditą, perikarditą. O šie gali sukelti širdies nepakankamumą.

Atpažinti ir smūgiuoti

Aštrių respiratorinių ligų, arba peršalimų, kaip mes įpratę juos vadinti, požymiai pasireiškia praėjus vienai ar dviem dienoms po užsikrėtimo. Paprastai pirmieji simptomai pasireiškia kaip diskomfortas gerklėje ir nosies ertmėje. Kūno temperatūra peršalus paprastai nepakyla. Kitaip yra susirgus gripu – be gerklės skausmo ir užgultos nosies, žmogų kankina stiprus drebulys ir aukš-

ta temperatūra, apima silpnumas.

Pagerinti savijautą peršalus gali simptomus malšinantis preparatas. Tačiau svarbiausia nesuklysti, nes neteisingai gydantis, širdies ir kraujagyslių sistemos ligų rizika išauga kelis kartus. Jeigu jau turite tokių problemų, reikėtų atsakyti vaistų, kurių sudėtyje yra fenilefrino. Tačiau šis komponentas, deja, įeina į daugelio plačiai reklamuojamų preparatų sudėtį. Jis pakelia kraujospūdį, o tai yra papildomas krūvis širdžiai.

Nereikėtų rizikuoti ir žmo-

Jeigu gripas neteisingai gydomas ar neišgydomas iki galo, jis gali tapti visos ligų „puokštės“ priežastimi.

Keletas patarimų:

- Gerkite kuo daugiau skysčių.
- Jeigu kūno temperatūra neviršija 38°C, nesistenkite jos sumažinti, lai jūsų organizmas pats kovoja su virusu.
- Nenutraukite gydymo kurso, vos pasijutę geriau. Gripą reikia gydyti dvi – tris savaites.

nėms, sergantiems hipertenzija – jiems reikėtų vartoti tik tokius vaistus, kurie nepakelia kraujospūdžio – t.y. tuos, kuriuose nėra fenilefrino ir kofeino. Tačiau gydytojai dažniausiai skiria preparatus su paracetamoliu, vitaminu C ir antialerginiu komponentu. Bet kuriuo atveju prieš gydantis reikia prisiminti apie galimas pasekmes ir gerai susipažinti su vartojimo instrukcija.

* Nebrangiai PARDUODU spalvotą televizorių „Silelis“ (yra priedelis, rodo 13 programų, 70 cm įstrižainė). Tel. (8-441)59 756, 8 652 72 706.

KOMPIUTERIAI IR JŲ PRIEDAI

* PARDUODU „Xbox 360 Kinect“. Pirktas naujas. Naudotas labai mažai. Būklė labai gera. Yra du pulteliai. 500 Lt. Tel. 8 605 96 888, į sms neatsakau.

BALDAI IR KITOS BUITINĖS PREKĖS

Mobilieji telefonai, GPS, foto, audio, video technika. Pirkimas - pardavimas. Kreiptis: Tilžės g. 13, Šilutėje. Tel. (8-687) 64142.

Taisome ir prijungiame skalbimo mašinas, šaldytuvus ir kitą BUITINĖ TECHNİKĄ. Atvykstame į namus, suteikiame 12 mėn. garantiją. Tel. (8-685) 39323.

* PARDUODU tvarkingą sekciją (300 Lt), miegamojo baldų komplektą (300 Lt), kompiuterio stalą (100 Lt), kilimą (200 Lt), 2 televizorius (po 100 Lt). tel. 8 676 54 893.
* Pirkčiau senovinius medinius baldus: spintas, bufetus, kaimiškus stalus, apvalius stalus, skryniais, suolus su atlošu, kėdes. restauravimosi@ gmail.com. Tel. 8 677 32 232
* PARDUODU sofą-lovą. Tel. 8 610 16 379.
* PARDUODU specialią lovą ligoniu (200 Lt). Tel. 8 685 74 699.

ĮVAIRŪS

Skintos gėlės iš Olandijos urminėmis kainomis. Tulpės 10 vnt. nuo 1,40 Lt. Rožės nuo 1,60 Lt. Chrizantemos nuo 2,40 Lt. Atvežame ikimami. Išrašome dokumentus. Tel. 8 612 76 586.

SDA Pakuotė VISI PAKAVIMO SPRENDIMAI
• Tinkliniai maišai,
• Maišeliai su (be) rankenėlių,
• Stretch (pakavimo) plėvelė,
• Gaminame įvairių išmatavimų maišelius. Tel. 8 676 34 008 Ramočių g. 1, Šilutė

* PARDUODU elektrinį prietaisą pelėms, kurmiams naikinti - 40 Lt, klausos aparata - 70 Lt ir kosmodisc rinkinį - 120 Lt. Tel. 8 670 99 923.

* PARDUODU kasos aparatą „Omron“ ir elektronines svarstyklas (su patikra). Tel. 8 650 94 244.

* PARDUODU „Xbox 360 Kinect“. Pirktas naujas. Naudotas labai mažai. Būklė labai gera. Yra du pulteliai. 500 Lt. Tel. 8 605 96 888, į sms neatsakau.

* PARDUODU vokiškos kokybės naujas antklodes ir pagalves. Antklodžių matmenys: 140x200 cm (65 Lt), 180x200 cm (78 Lt), 200x220 cm (90 Lt). Pagalvės 50x70 cm (39 Lt). TAI GERA IR SILTA DOVANA ARTIMAM ŽMOGUI! Tel. 8 610 82 390.

MALKOS, BRIKETAI, AKMENS ANGLIS

* PARDUODAME įvairias skaldytas, pjaustytas kaladėmis malkas (turime sausų, galime supjauti po 2-3 m ilgio rąsteliais), pjuvenas, pjuvenų briketus. Atvežame nemokamai. Tel. 8 671 87 140.

* PARDUODU beržines ir kitas lapuočių malkas, eglines atraižas ir įvairią statybinę medieną. Pristatome nemokamai. Tel. 8 656 88 056, 8 689 40 947, 8 656 67 053, (8 46) 44 29 44.

Įvairiais kiekiais pristatome žvyra, smėlį, juodžemį, gruntą, skaldą, asfalto drožles, granito atsijas.
Kasame tvėnkinius, sukeliame ir planuojame sklypus, tiesiame kelius ir privažiavimus.
Nuomojame statybinę techniką: ekskavatorius, buldozerius, savivarčius, minikrautuvus.
Tel. 8 652 22 849

Prekiaujame žvyru, smėliu, gruntu, juodžemiu. Atliekame visus statybos, kasimo, kelių tiesimo, aplinkotvarkos darbus.
Statybinės technikos nuoma. Tel. 8 683 89 111.

PARDUODAME atraizinę malkinę medieną, sudėtą ant padėklų. Tel. 8 683 59 223

* PARDUODU malkas, atraižas, įvairią statybinę medieną. PERKU spygliuočių bei lapuočių rąstus. Tel. 8 690 98 073.
* PARDUODAME: įvairias skaldytas, pjaustytas kaladėmis malkas (turime sausų, galime supjauti po 2-3 m ilgio rąsteliais), pjuvenas, pjuvenų briketus. Atvežame nemokamai. Tel. (8 46) 45 94 00, 8 670 23 004, www.malkoskurui.lt
* PARDUODU beržines malkas prie Katyčių ir Gorainių. Tel. 8 672 00 349.
* PARDUODU statybinę medieną, malkas, atraižas, pjuvenas. Atvežu. Tel. 8 650 44 516.
* PARDUODU įvairias malkas pjautas dvimetrisiais, kaladėmis ir skaldytas. Turiu atraižų ir sausų malkų. Atvežu. Tel. 8 686 08 906.
* PARDUODU įvairias atraižas. Atvežu. Tel. 8 637 83 577.
* Pagėgių savivaldybės gyventojams PARDUODU malkas: beržines, pušines, eglines, mišrias. Atvežame nemokamai. Senjorams taikome nuolaidas. Tel. 8 638 30 872.
* PARDUODU pjaustytas atraižas, kapotas malkas, pjuvenas. Atvežu. Tel. 8 635 82 293.
* PARDUODU sausas skaldytas malkas. Tel. 8 643 62 339.
* PARDUODAME lapuočių pjuvenų briketus, baltarusiškus durpių briketus, akmens anglį, skaldytas malkas. Atvežame. PERKAME mišią. Tel. 8 686 09 222.
* Nebrangiai PARDUODU sausas skaldytas beržines malkas. Atvežu mažais kiekiais. Tel. 8 656 38 886.
* PARDUODU atraizinę malkinę medieną, sudėtą ant padėklų. Tel. 8 683 59 223.

* PARDUODAME baltarusiškus durpių briketus, durpių atsijas (100 Lt/tona), beržo pjuvenų briketus ir gabalines durpes. Pristatome. Tel. 8 608 17 579.

STATYBINĖS MEDŽIAGOS, TECHNIKA

* PARDUODU išpjautą medieną 11 kubų: balkius, lotus, kazilus (stogo mediena), lentas (3 ir 4 cm, obliavimo stakles, frezavimo stakles). Tel. 8 676 32 922.

* PARDUODU impregnuotą statybinę medieną. Grindų apvadus. Atvežame. PERKU pušies, eglės rąstus. Atsiskaitau iš karto. Tel. 8 635 82 293.

* PERKU nedidelį kiekį ažuolo, uosio lentų ar blankų ir siaurapjūklį (ne rankinį). Tel. 8 673 36 944.

* P. Dargio įmonė „GUOBA“ teikia rąstų parvežimo iš miško ir pjovimo paslaugas (rąsto storis iki 1 m). PREKIAUJA statybine mediena: sijomis, gegnėmis, lotais, lentomis. Gamina nestandartines duris, senoviško tipo langus, garažo, tvarto vartus bei kitus nestandartinius gaminius: dailientes, grindlentes. PERKAME spygliuočių rąstus. Atsiskaitome iš karto. Kreiptis: Šilutės sen., Grabupių k., tel. 8 698 49 816, (8 441) 45 585.

METALO SUPIRKIMAS

UAB „Metlana“ geriausiomis kainomis superka:
- juodojo ir spalvotojo metalo laužą;
- seną buitinę, elektroninę techniką;
- akumuliatorius;
- važiuojančius ir nevažiuojančius automobilius. Išrašome utilizavimo pažymą. Galime pasiimti savo transportu. Tel. (8 441) 57 153, 8 687 42 857, 8 640 16 743.

DIDŽIAUSIOMIS KAINOMIS SUPERKAME juodojo ir spalvotojo METALO LAUŽĄ seną buitinę techniką ir automobilius, išrašome pažymą
BRANGIAUSIAI PERKAME ALIUMINIO LAUŽĄ:
- skardas – 2,80 Lt/kg;
- ratlankius;
- aliuminius indus ir kt. – 3,30 Lt/kg;
- akumuliatorius – 1,50 Lt/kg.
Tilžės g. 48, Šilutė (buvusios „Drobės“ ceche) Tel. 8 679 88 839.

Geromis kainomis superkame metalo laužą. Didesnį kiekį atvažiuojame paimti. Tel. 8 643 92 822.

FAUNA

* DOVANOJU katinėlį. Tel. 8 684 07 850.

PREKĖS VAIKAMS

* PARDUODU universalų vaikišką vežimėlį (200 Lt). Tel. 8 639 64 202.

Padėka
Nelaukta ir skaudi nelaimė aplankė mus, bet skausmą valandą nelikome vieniši. Iš visos širdies dėkojame Juknaičių seniūnui ir pavaduotojai, kaimynams, draugams, giminėms, bendradarbiams ir visiems, kurie buvo šalia mūsų ir padėjo palydėti į paskutinę kelionę mylimą žmoną, mamą ir močiutę Oną Toliušienę.
Vyras, vaikai ir anūikai

AKCIJA TIK NUO 6000,-Lt
PRAHA
AGRO PARA
869879007 www.agropara.lt

ŽEMĖS ŪKIS VAISIAI, DARŽOVĖS, GRŪDAI, KITA ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJA

* PARDUODU vasarinius kviečius. Tel. 8 656 08 389.
* PARDUODU valgomašias bulves „Vineta“ ir vasarinius kvietrugius. Tel. 8 614 40 219.
* PARDUODU grūdų mišinį: kvietrugių, miežių, avižų, tel. (8 441) 46185, 8 631 63 060, 8 651 70 492, Degučių k.
* PARDUODU valgomašias bulves. 1 kg/0,70 Lt. Tel. 8 639 47 877.
* PARDUODU valgomašias bulves. Tel. 8 658 02 395.
* PARDUODU valgomašias bulves, morkas ir burokėlius. Tel. 8 638 11 015.
* PARDUODU bulves, morkas, burokėlius. Tel. 8 643 62 339.
* PARDUODU morkas ir burokėlius. Tel. 8 617 90 676.
* PERKU pašarinius runkelius ir pašarines bulves. Tel. 8 624 28 812.
* PARDUODU išvalytus vasarinius, kviečius, kvietrugius, miežius, avižas, mišinius, žirnius, pelėžirnius, daugiamečių žolių sėklas. Beicuojame, atvykstame į namus. Tel. 8 676 87 200.
* PERKU vasarinius kviečius, kvietrugius, miežius, rugius, avižas, mišinius, žirnius, pelėžirnius, pupas, lubinus. Tel. 8 600 05 042.

GALVIJAI, ARKLIAI, KIAULĖS, PAUKŠČIAI, TRIUŠIAI, BITĖS

UMUTENOS MĖSA
BRANGIAI PERKA GALVIJUS
Bulius, telyčias, karves pagal skerdeną arba gyvą svorį. Perveža gyvulius
Moka iš karto! Skambinkite telefonu: 8 620 33544

GVIDO ma PERKA KARVES, BULIUS, TELYČIAS pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinius). ATSKAITO IŠ KARTO Tel. 8 685 30035

UAB „GALVIJŲ CENTRAS“ SUPERKA VERŠELIUS NUO 2 IKI 5 SAVAIČIŲ
Tel. 8-441-43220, 43218, 8-699-94808, 8-655-95556

Viena moderniausių ir didžiausių mėsos perdirbimo gamyklų Lietuvoje. AGROVET MĖSA IR MĖSOS GAMINIAI
"Pajūrio mėsinė" superka galvijų prieauglį, karves ir veršelius.
Tel.: 8-656-93012; 8-656-68374; 8-800-01214.

NUOLAT PERKAME GALVIJUS. SVERIAME VIETOJE. ATSKAITOME IŠ KARTO. ATLIEKAME GYVULIŲ PERVEŽIMĄ. Tel. 5 44 64, (8-687) 4 73 17. AGROVET

agaras PERKA KARVES, BULIUS, TELYČIAS pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinius) ATSKAITO IŠ KARTO
Tel. (8-652) 78244 NEMOKAMAS tel. (8-800) 08801

Užsienio įmonė BRANGIAI PERKA VERŠELIUS auginti (iki 2 mėn.) Belgų mėlynuosius - ypač brangiai. • Sveria el. svarstyklėmis. • Atsiskaito iš karto. • Moka 6-21% PVM. Tel. 8 600 39472

UAB „GROVIDA“ perka: karves, bulius, telyčias. Atsiskaito iš karto. Sveria svarstyklėmis. Tel.: 8-699-26969; 8-685-01800

* Žmogus gyvena žemėje jam skirtą laiką, paskui išeina amžinybėn, palikdamas ilgęsį ir skausmą artimųjų širdyse. Dėl mylimos mamytės mirties nuoširdžiai užjaučiame VANDĄ RAMANAUSKIENE, Jos šeima ir artimuosius. Liepų g. 18 namo gyventojai

SVEIKATOS HOROSKOPAS

vasario 10-16 d.

AVINAS
Pirmadienį verta sportuoti - fiziniai pratimai bus veiksmingi. Antradienis tiks kosmetinėms procedūroms, veido odos priežiūrai. Penktadienį saugokitės, kad neperšaltumėte. Savaitgalį tinkamas metas susitikti su bičiuliais.

VĖZYS
Pirmadienį rekomenduojama nevalgyti aštrių patiekalų ir riebios mėsos. Antradienį bus naudingas masažas bei maitinamosios veido kaukės. Ketvirtadienį neverta savęs varginti per dideliu fiziniu krūviu, realiai vertinkite savo jėgas.

SVARSTYKLĖS
Pirmadienį reikėtų sumažinti darbo krūvį, kitaip jūsų organizmas gali neišlaikyti per didelės įtampos. Trečiadienį ir ketvirtadienį bus efektyvus kvėpavimo pratimai. Savaitgalį nevertokite daug skysčių.

OZIARAGIS
Šią savaitę būsite jautrus peršalimo ligoms, todėl venkite viešų vietų, mažiau bendraukite, kitaip lengvai galite „pasigauti“ virusą. Savaitės viduryje stenkitės nedaryti staigių judesių, tausokite stuburą. Savaitgalį paskaitykite knygą, pabūkite vienas.

JAUTIS
Pirmadienį per daug nesmagurinkite miltiniais patiekalais, ypač riebiais. Nuo antradienio apskritai rekomenduojamas gydomasis badavimas, kuris padės iš organizmo pašalinti šlakus bei atsikratyti nereikalingų kilogramų.

LIUTAS
Pirmadienį būkite atsargūs - galite susižeisti koku nors aštriu daiktu. Antradienį vertėtų apsilankyti kirpykloje ar grožio salone. Šeštadienį geriau nepiktinaudžiaukite stipriais alkoholiniais gėrimais.

SKORPIONAS
Pasistenkite rimtai žiūrėti į savo savijautą, o pajutę net menkiausią negalavimą - nedelsdami imkitės priemonių jam pašalinti. Būkite atsargūs tolimose kelionėse. Nemiga padės įveikti masažas ir atpalaiduojanti vonia.

VANDENIS
Pirmadienį venkite per didelio fizinio krūvio. Trečiadienį išsaug traumų tikimybę, todėl stenkitės daryti mažiau staigių judesių. Savaitės pabaigoje nevalgykite per daug citrusinių vaisių, nes jie gali sukelti alerginę reakciją.

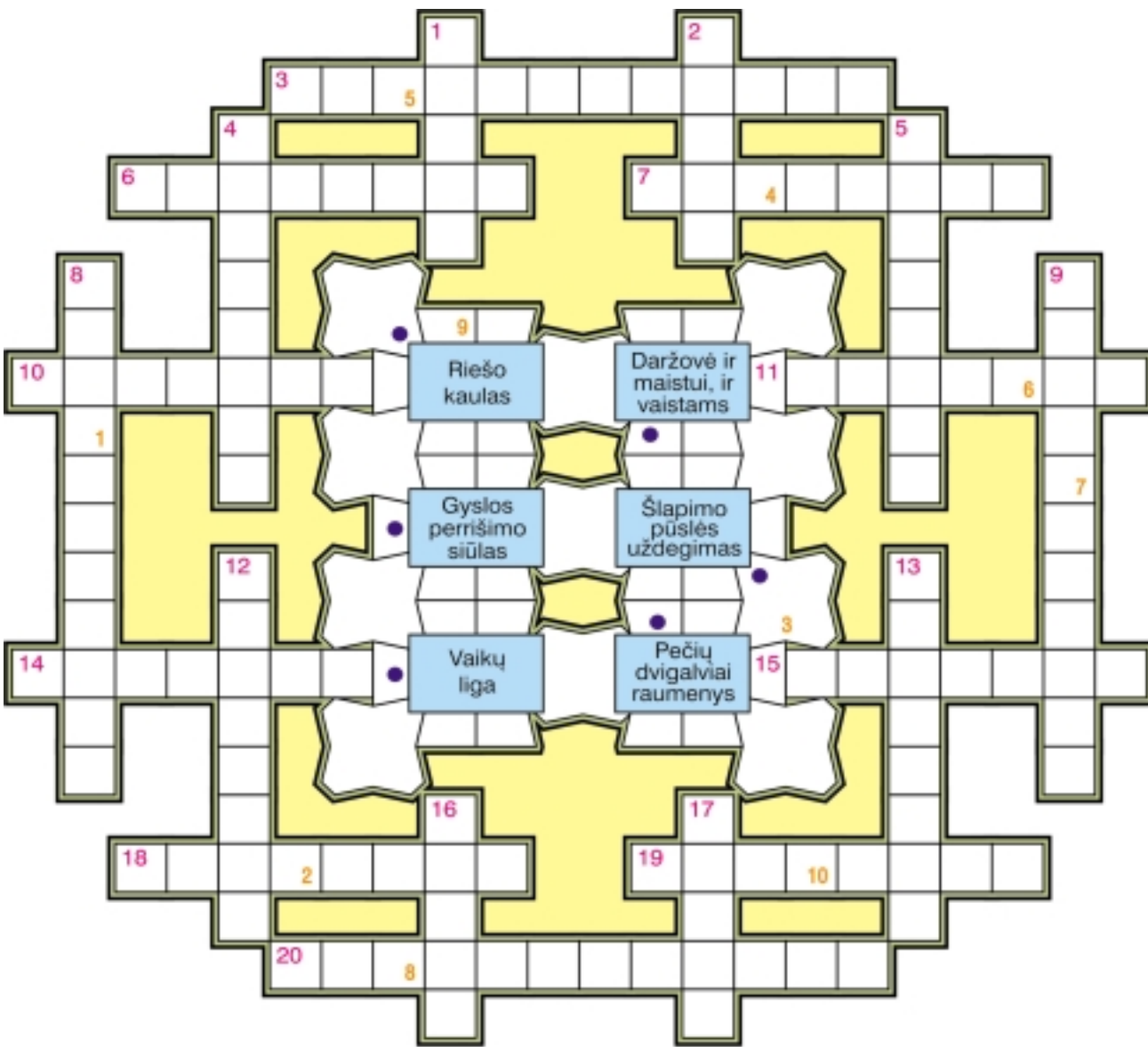
DVYNIAI
Pirmadienį bus naudingi kvėpavimo pratimai bei procedūros. Trečiadienį stenkitės kontroliuoti emocijas, nes pasikarsčiavę dėl smulkmenos galite prisišaukti galvos skausmą.

MERGELĖ
Pirmadienį vėčiau nešimkite kraujotakos sistemos gydymo. Antradienį ir trečiadienį būkite atsargūs, nes padidės traumų ir lūžių tikimybė. Šeštadienį bus jautri oda, gali kilti alerginių reakcijų.

ŠAULYS
Pirmadienį tautoskite kepenis. Trečiadienį ir ketvirtadienį atsargiai elkitės su buitine technika ir kitais elektros prietaisais. Savaitgalį pasistenkite pailsėti, pabūkite su šeima.

ŽUVYS
Pirmadienį reikėtų nepersivalgyti. Ketvirtadienį ir penktadienį venkite peršalimų ir infekcijų, nes šiomis dienomis prasidėjusią ligą gali tekti ilgai gydyti. Savaitgalį bus naudingas masažas.

KRYŽIAŽODIS

Sudarė Gintautas Muraška

Vertikaliai: 1. Dusulio priepuoliai. 2. Vidinis moters lytinis organas. 4. Astrinių šeimos augalas, turintis eterinių aliejų, rauginių, karčiųjų medžiagų liaudies medicinoje buvo naudojamas nuo inkstų, tulžies akmenų, kaip šlapimą varanti priemonė. 5. Vyzdžio išsiplėtimas. 8. Akies gyslainės uždegimas. 9. Rankų kalba (kurčėnybių). 12. Kaukolės įdubimas, kuriame yra akis. 13. Gvazdikinių šeimos augalas, kurio šaknų nuoviras skatina atsikosėjimą, kvėpavimo takų ligoms gydyti (liaudies medicinoje buvo gydomos odos ligos, reumatas). 16. Nereceptinis vaistas nuo skausmo, uždegimo (šnarių, nugaros). 17. Pakilęs odos sukietėjimas.

Horizontaliai: 3. Paviršinis odenos uždegimas. 6. Aukšto akispūdžio liga. 7. Sąauga, suaugimas. 10. Rusų terapeutas, nustatęs, kad virusinis hepatitas užkrečiamas. 11. Šveicarijos farmacijos bendrovė. 14. Jūros vandens purškalo su mikroelementais slogos profilaktikai. 15. Dengiamasis audinys. 18. Melantinių šeimos daugiametis vaistingas augalas, kilęs iš P. Amerikos. 19. Įstaiga, kurioje parduodami vaistai. 20. Vištakumas, naktinis aklumas.

Siųskite tik SMS žinutę su KRYŽIAŽODŽIO atsakymu numeriu 1378 ir kiekvieną savaitę burtų keliu išaiškintas laimėtojas bus apdovanotas PRIZU.
LV(tarpas) KR(tarpas) atsakymas (tarpas) VARDAS PAVARDĖ MIESTAS.
Pvz.: LV KR Gripas Jonas Jonaitis Jonava

"S.Š." Nr. 5 išspausdinto kryžiažodžio atsakymas - BLENOTORĖJA

Prizą laimėjo GENOVAITĖ JARMALAVIČIENĖ (RASEINIAI). Dėl prizų skambinkite į redakciją ne vėliau kaip 2 sav. po paskelbimo laikraštyje.

"S.Š." Nr. 5 atsakymai. Vertikaliai: Vardu. Luobas. „DOBI“. Šanel. Dama. Yriai. „Saab“. Žali. Menu. Ragana. Justė. Garsai. Tamsa. Irimas. Idem. Rinka. Erika. Nusas. Lopas. Ramigė. Skilandis. Adana. Tarėjas. Avilyš. Alus. Vona. Valda. Skara. Enkis. Niobė. Aviza. Įkalam. Pasas. Aras. Tapa. Asai. Keit. Anau. Taja.
Horizontaliai: Malda. Drąsa. Regula. Ruoniai. Albanas. Dobermanai. Kubiliai. Girtis. Nausėda. „Arsenal“. „Carisma“. Antis. Ruso. Pamaiva. Kakava. Tarasas. Villon. Iguana. Asjenda. Slėсна. Kaniava. KASKO. Ataskaita. Irklas. Ensas. Balsė. Ibiza. Apačia. Ja. Asamai. Turas.

SAVAITĖS NUOTRAUKA

SUDOKU

		4	6	7	9		
2			1				4
	3		1	8		7	
4	7	2					2 6
	5		7	3	2		9
9	2						1 3
	9		8		4		5
6		4					7
		1	2		5	8	

Kiekvieną savaitę pateiksime Jums vis naują SUDOKU uždavinį.

Mėnesio gale du skaitytojai, daugiausiai išsprendę SUDOKU uždavinių, atspausdintų "Sveikoje šeimoje", bus apdovanoti prizais.

Konkurso taisyklės
Užpildykite šios savaitės SUDOKU lentelę. Lentelėje atitinkami langeliai sužymėti mažais skaičiais nuo 1 iki 4. Surašykite pažymėtuose langeliuose esančius skaičius eilės tvarka ir siųskite SMS žinutę numeriu 1378 (žinutės kaina 2 Lt). Žinutės langelyje įrašykite LV SU2 (gautas keturženklis skaičius) Vardas, Pavardė.
Šio numerio SUDOKU atsakymą prašome siųsti iki vasario 16 d.

5	1	9	6	7	4	8	3	2
2	4	7	8	5	3	6	1	9
8	6	3	2	1	9	7	4	5
9	7	2	1	8	6	4	5	3
1	3	4	5	9	7	2	6	8
6	5	8	4	3	2	9	7	1
3	2	1	7	4	8	5	9	6
4	8	5	9	6	1	3	2	7
7	9	6	3	2	5	1	8	4

"S.Š." Nr. 3 SUDOKU atsakymas

Pirmieji teisingai išsprendė:

Agnietė Garmienė, Jonas Kančauskis, Juozapas Andriulis, Vitalija Rastauskienė.

Taisyklės
SUDOKU lentelė susideda iš devynių vertikalių stulpelių ir devynių horizontalių eilučių, kurie yra suskirstyti į 9 langelius. Visa lentelė dar yra suskirstyta į kvadratėlius, kurie susideda iš 3x3 langelių. Šiame žaidime nereikia naudoti aritmetikos, ji galima pradėti žaisti nuo bet kurios lentelės vietos. Žaidimo esmė, kad visi stulpeliai, eilutės ir 3x3 kvadratėliai turėtų skaičių seką nuo 1 iki 9, nei vienas skaičius negali kartotis.